

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Logistiikan koulutusohjelma / Logistiikan johtaminen ja tiedonhallinta

Mirka Sarkkinen

PYHTÄÄN KUNNAN KULJETUSTEN OPTIMOINTI JA TARKISTUSTYÖKALU

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Logistiikka

SARKKINEN, MIRKA	Pyhtään kunnan kuljetusten optimointi ja tarkistustyökalu
Opinnäytetyö	65 sivua + 10 liitesivua
Työn ohjaaja	lehtori Juhani Heikkinen
Toimeksiantaja	Pyhtään kunta
Toukokuu 2011	
Avainsanat	koulukuljetus, vammaispalvelut, ruokahuolto, palveluliikenne, lainsäädäntö, reititys

Pyhtään kunta on yli 5 000 asukkaan maalaiskunta Kymenlaaksossa Kaakkois-Suomessa. Kunnan toimeksiantona selvitettiin kuljetusten parantamismahdollisuudet. Pyhtään kunnan kuljetusselvitys koostui neljästä eri kuljetusosa-alueesta: koulukuljetuksesta, vammaispalvelusta, ruokakuljetuksesta ja Pyhtään palvelulinjasta. Selvityksen pääpaino oli koulukuljetuksissa.

Tavoitteina oli löytää kuljetuksista kustannussäästöjä, selvittää vuoroliikenteen pysyvyys ja rakentaa tarkistustyökalu. Selvitystyö koostui myös Suomen lainsäädännön tarkastelusta, kuljetusten nykytilan selvittämisestä ja niiden mahdollisesta yhdistämisestä sekä koulukuljetuskustannusten laskemisesta.

Työmenetelmät olivat tiedon keruu ja analysointi, yhteydenotot ja haastattelut sekä tarkistustyökalun luominen MS Excel -taulukkolaskentaohjelmalla.

Työn tuloksena syntyivät koulukuljetuskartat ja ehdotus koulukuljetusportfolion laa-
timisesta sekä kaksi tarkistustyökalua. Lisäksi selvitystyössä päädyttiin siihen, että koulukuljetuskustannusten nousu on johtunut epäonnistuneesta kilpailutuksesta.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Logistics

SARKKINEN, MIRKA

The Municipality of Pyhtää: Optimizing Transportation and Control Tool

Bachelor's Thesis

65 pages + 10 pages of appendices

Supervisor

Juhani Heikkinen, Senior Lecture

Commissioned by

The municipality of Pyhtää, Finland

May 2011

Keywords

school transport, services for the disabled, transport of perishable foodstuffs, service line, legislation, driving arrangements

The municipality of Pyhtää has over 5000 inhabitants and is located in Southern Finland. The aim of this thesis was to make a report to the municipality of Pyhtää, Finland. The report consisted of four different fields of transportation: school transport, services for the disabled, transport of perishable foodstuff and service line of Pyhtää. The main subject was the school transportation.

The aims of the thesis were to find cost savings, clarify the permanence of bus lines and create a control tool to the municipality's personnel. The report also consisted of Finnish legislation, monitoring the present state of transport, drawing the route maps from the school transportation and counting the transportation costs.

The methods were finding and analyzing the available information, contacting and interviewing involved parties. The control tool was built with MS Office Excel – program.

The results of the thesis were the school transport's route maps, suggestion to create a portfolio from the school transportation and two different versions of the control tool. In addition the thesis concluded that the cost of the school transportation has increased from the unsuccessful tendering.

ALKUSANAT

Tämän työn valmistumisesta haluan kiittää koko Pyhtään kunnan henkilökuntaa ja varsinkin kaikkia, jotka ovat auttaneet minua selvitystyön teossa kesällä 2010.

Haluan kiittää myös perhettäni ja ystäviäni, jotka ovat jaksaneet tukea minua koko opiskelujeni ajan. Lisäksi iso kiitos kuuluu opiskelutovereilleni, joita ilman monet muistot ja naurut olisivat jääneet nauramatta!

6.4.2011

Mirka Sarkkinen

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

ALKUSANAT

1	JOHDANTO	8
2	PYHTÄÄN KUNTA	9
3	KULJETUKSIA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ	10
	3.1 Koulukuljetukset	10
	3.1.1 Perusopetuslaki	10
	3.1.2 Linjaliikenteen haittaamiskielto	11
	3.1.3 Koulukuljetusten kuormitus ja järjestäminen	11
	3.1.4 Pyhtään kunnan koulukuljetussääntö	11
	3.1.5 Koulureittien vaarallisuus	12
	3.2 Vammaispalvelu	12
	3.2.1 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista	13
	3.2.2 Sosiaalihuoltolaki	13
	3.3 Ruokakuljetukset	14
	3.3.1 Elintarvikelaki	14
	3.3.2 Asetus eräiden elintarvikehuoneistojen hygieniasta	14
	3.4 Palvelu- ja asiointilinjat	15
	3.4.1 Joukkoliikennelaki	15
	3.4.2 Laki julkisista hankinnoista	16
4	KOULUKULJETUS	16
	4.1 Hirvikosken koulu	19
	4.2 Huutjärven koulu	20
	4.3 Pyhtään ruotsinkielinen koulu - Pyttis svenska skola	22
	4.4 Suur-Ahvenkosken koulu	24
	4.5 Kunnan ulkopuolelle suuntautuvat koulukuljetukset	25

5	KOULUKULJETUSTEN REITITYS 2010	26
5.1	Hirvikosken koulu	27
5.2	Huutjärven koulu	27
5.3	Pyhtään ruotsinkielinen koulu	29
5.4	Suur-Ahvenkosken koulu	30
6	KOULUJEN LAKKAUTTAMISEN MAHDOLLISET VAIKUTUKSET KOULUKULJETUSKUSTANNUKSIIN	31
6.1	Hirvikosken koulu	32
6.1.1	Oppilaat siirrettäisiin Suur-Ahvenkosken kouluun	32
6.1.2	Oppilaat siirrettäisiin Huutjärven kouluun	33
6.2	Suur-Ahvenkosken koulu	34
6.2.1	Oppilaat siirrettäisiin Hirvikosken kouluun	34
6.2.2	Oppilaat siirrettäisiin Huutjärven kouluun	35
7	VAMMAISPALVELU	37
8	RUOKAKULJETUS	41
8.1	Pyhtään kunnan ruokakuljetus	42
8.2	Medineuvo Oy	44
9	PYHTÄÄN PALVELULINJA	46
10	KULJETUSKUSTANNUKSET	48
11	TARKISTUSTYÖKALU	50
12	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSEHDOTUKSET	53
13	YHTEENVETO	59
	LÄHTEET	61
	LIITTEET	
	Liite 1. Koululiitu 2009 -kartta	
	Liite 2. Hirvikosken koulun koulukuljetuskartta	
	Liite 3. Huutjärven koulun koulukuljetuskartta	
	Liite 4. Pyhtään ruotsinkielisen koulun koulukuljetuskartta	
	Liite 5. Suur-Ahvenkosken koulun koulukuljetuskartta	
	Liite 6. Hirvikosken koulun lakkauttamisen koulukuljetuskartta	

Liite 7. Suur-Ahvenkosken koulun lakkauttamisen koulukuljetuskartta

Liite 8. Ruokakuljetuskartta

Liite 9. Pyhtään palvelulinja

Liite 10. Reitti- ja kilometrikohtainen tarkistustyökalu

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe ilmestyi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ilmoitustaululle keväällä 2010. Ilmoituksessa Pyhtään kunta etsi logistiikan insinööriopiskelijaa tekemään kuljetusten ”järkeistämistä” ja siihen liittyvää työkalua. Päätin tarttua aiheeseen, koska opinnäytetyön tekeminen alkoi olla jo ajankohtaista opinnoissani ja olinhan viettänyt koko lapsuuteni Pyhtäällä.

Tämän työn aiheena on Pyhtään kunnan kuljetusten optimointi ja tarkistustyökalu. Työ tehtiin selvitystyönä, johon otettiin mukaan koulu- ja ruokakuljetukset (päiväkodit ja koulut), vammaispalvelu sekä Pyhtään palvelulinja.

Selvitystyön tavoitteena oli selvittää Pyhtään kunnan kuljetusten kustannusperusteet ja rakentaa MS Excel -taulukkolaskentaohjelmalla tarkistustyökalu. Tavoitteina oli lisäksi varmistaa vuoroliikenteen pysyvyys paikkakunnalla ja tehdä yhteistyötä liikennöitsijöiden kanssa. Kuitenkin opinnäytetyön yksi päätavoitteista oli löytää Pyhtään kunnan kuljetuksista kustannussäästöjä. Taulukko 1 kuvaa suurimpien kustannusten muutoksia vuosina 2008 – 2009.

Taulukko 1. Pyhtään kunnan kuljetuskustannukset 2008 - 2009

KULJETUSKUSTANNUKSET

Suurimmat		2008	2009	Muutos
2351	Yht. peruskoulupalv.	286 256 €	324 402 €	+ 38 147 €
2352	Ost. peruskoulupalv.	77 224 €	68 914 €	- 8 310 €
3350	Kehitysvamm. suojayö	33 047 €	35 801 €	+ 2 755 €
3363	Vaikeavamm. kuljetuspalv.	2 339 €	21 200 €	+ 18 861 €
3511	Perusterv. huoll. avoh.	57 469 €	51 642 €	- 5 827 €

Kustannusten kasvu on yhteensä 54 131 € eli 11 %.

Opinnäytetyössä käydään ensiksi läpi teoriaosuus, joka selvittää kuljetuksiin liittyvät lainsäädännöt ja säännöt. Käytännön osuus puolestaan käy läpi kuljetusten reitityksen. Reititys on tehty tarkasti ainoastaan koulukuljetuksille, vaikka myös muut selvitystyön osa-alueet on kartoitettu. Opinnäytetyössä lisäksi selostetaan tarkistustyökalun toimintaperiaatteet. Lopuksi näkyvät selvitystyön tulokset ja kehitysehdotukset.

2 PYHTÄÄN KUNTA

Pyhtään kunta on noin 5 300 asukkaan maalaiskunta merenrannalla Kymenlaaksossa, Kaakkois-Suomessa. Kunnan pinta-ala (ilman meriä) on noin 781 neliökilometriä, josta maa-alaa on noin 325 neliökilometriä. (Pyhtää-kuntakortti 2010.)

Pyhtään kunta pitää itsenäistymisvuotenaan vuotta 1347, jolloin paikkakunnasta oli ensimmäisen kerran maininta virallisissa asiakirjoissa. Kun Ruotsi ja Venäjä solmivat rauhansopimuksen vuonna 1743, Pyhtää jakautui kahtia (Pyhtää ja Ruotsinpyhtää). Lisäksi valtakuntien raja siirtyi Ahvenkoskelle. (Puro 2008.) Kun vuoden 2010 alussa Ruotsinpyhtää liittyi Loviisan kaupunkiin, Pyhtään kuntaan liitettiin Haaviston ja Vastilan kylät entisestä Ruotsinpyhtään kunnasta. Kylät sijaitsevat Pyhtään kunnan pohjoisosissa. (Isomäki 23.6.2010.)

Kunnan eteläosia halkoo valtatie 7, joka on merkittävä liikenneväylä Helsingin ja Vaalimaan välillä. Valtatie 7 on osa kansainvälistä E18 -reittiä, joka kulkee Hangosta Pietariin Venäjälle. (Puro 2008.)

Pyhtään kunta on Suomen itäisin kaksikielinen kunta (Puro 2008). Äidinkielenään ruotsia puhuvia oli 481 eli noin 9 % kunnan asukkaista vuonna 2009 (Pyhtää-kuntakortti 2010). Kunnan kaksikielisyydellä on vaikutus koulukuljetuksiin, koska kuljettajan on osattava puhua ruotsia.

Pyhtään kunnan ikärakenne on vanhuspainotteinen, koska yli 65-vuotiaita on 1 049 eli noin 20 % väestöstä. Peruskouluikäisiä on noin 10 %, mutta suurin osa kunnan asukkaista on kuitenkin työikäisiä (taulukko 2).

Taulukko 2. Pyhtään kunnan ikärakenne 31.12.2009 (Pyhtää-kuntakortti 2010)

Ikäjakama	%	lukumäärä
0-6 -vuotiaat	6,7	356
7-14 -vuotiaat	10,1	535
15-64 -vuotiaat	63,5	3 376
65-74 -vuotiaat	10,1	539
75-84 -vuotiaat	7,2	382
85-vuotiaat ja sitä vanhemmat	2,4	128
Yhteensä (henkilöä)	100	5 316

Pyhtään kunta kilpailuttaa kaikki hankintansa Seutuhankinnan kautta. Seutulaskenta Oy on kunnallisten toimijoiden tukiorganisaatio, jonka yhtenä palveluna on Seutuhankinta. Se tuottaa hankintapalveluita ja siihen liittyviä tehtäviä, kuten hankintasopimusten tekoa. (Seutuhankinnan internetsivut.)

3 KULJETUKSIA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

3.1 Koulukuljetukset

Tässä osiossa käsitellään koulukuljetuksien lainsäädäntö, koska se vaikuttaa oleellisesti koulukuljetuksien järjestämiseen.

3.1.1 Perusopetuslaki

Perusopetuslaki (628/1998) määrää perusopetuksessa olevien oppilaiden velvollisuuksia ja oikeuksia. Lain tavoitteena on antaa perusopetukselle perusteet ja tavoitteet (2. §). Perusopetuslaki velvoittaa kunnan järjestämään muiden toimien ohella myös maksuttoman koulukuljetuksen tähän oikeuttaville oppilaille (32. §). Tämä laki kattaa myös esi- ja lisäopetusta saavat oppilaat (1. §).

Perusopetuslain 32 §:ssä säädetään oppilaiden koulumatkoista. Oppilas on oikeutettu ilmaiseen koulukuljetukseen, jos hänen koulumatkansa on yli viisi kilometriä pitkä. Oppilaalla on lisäksi oikeus ilmaiseen koulukuljetukseen, jos koulumatka *muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi* ottaen huomioon hänen ikänsä ja koulumatkansa olosuhteet.

Lain 32 §:ssä määrätään myös oppilaan koulumatkan päivittäisistä odotusajoista. Koulumatkojen pituus odotusaikoinen kaikkineen *saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia*. Jos oppilas on täyttänyt lukuvuoden alkaessa 13 vuotta, koulumatka saa kestää enintään kolme tuntia. Oppilaille on lisäksi *järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan*, kun he odottavat kuljetusta kotiin tai koulupäivän alkamista koulun alueella.

3.1.2 Linjaliikenteen haittaamiskielto

Laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä (662/1994) ja sen 14 § kieltävät tilaus- ja ostoliikenteen harjoittamisen, jos se aiheuttaa haittaa linjaliikenteelle. Linjaliikenne on ensisijainen matkustusmuoto, jos matkustajilla on käytettävissään sopivat yhteydet.

3.1.3 Koulukuljetusten kuormitus ja järjestäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö on antanut vuonna 2006 asetuksen koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja järjestämisestä (553/2006). Asetus määrää 4 §:ssä käytettävän matkustajaluettelo, jonka kuljetuksen tilaajan pitää toimittaa allekirjoitettuna kuljetuksen suorittajalle viimeistään 15. syyskuuta, ja sitä säilytetään ajoneuvossa.

Asetuksen 6 §:ssä *kuljetuksissa käytettävän auton ajoreitti on valittava siten, etteivät matkustajat autoon noustessaan tai siitä poistuessaan tarpeettomasti joudu ylittämään ajorataa*. Näin varmistetaan peruskoululaisten koulumatkan turvallisuus.

Asetuksen 9 §:ssä suositellaan alkolukon käyttöä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa. Helsingin Sanomien (23.10.2009) mukaan liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee uutta lakia, jossa alkolukon käyttö muuttuisi pakolliseksi. Määräyksen on tarkoitus astua voimaan elokuussa 2011.

3.1.4 Pyhtään kunnan koulukuljetussääntö

Pyhtään kunnan koulukuljetussääntö on laadittu oppilaille, jotka saavat perusopetusta kyseessä olevan kunnan kouluissa. Kuljetussääntö pohjautuu perusopetuslakiin (628/1998) ja sen 32 §:ään. Pyhtään kunta järjestää kuitenkin maksuttoman koulukuljetuksen myös oppilaille, jotka ovat esiopetuksessa tai 1. ja 2. luokalla ja joiden koulumatka on yli kolme kilometriä pitkä.

Lisäksi kuljetussäännössä määrätään, *että koulukuljetukset hoidetaan pääosin vuorolinja-autoilla*. Muutoin koulukuljetukset järjestetään tilausajoina tai taksikyyteinä, jos sopivaa vuoroliikennettä ei kulje.

Kuljetussäännön mukaan *koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteena käytetään Koululiitulaskentaa*. Pyhtään kunta käyttää vuoden 2007 koulumatkakarttaa, joka on tehty Koululiitu-ohjelmalla (Koulukuljetusreittien vaarallisuus 2007). Ramboll Fin-

land Oy on kehittänyt Koululiitu-ohjelman, joka laskee tiestöjen vaarallisuusluokituksia ja havainnollistaa tulokset karttapohjalla (Koululiitu 2010). Koululiitu-ohjelman silmäilykartan päivitetty versio löytyy internetistä (ks. liite 1).

Pyhtään kunnan koulukuljetussäännössä painotetaan, että *koulujen johtajat ja rehtori järjestävät koulukuljetukset näiden periaatteiden mukaisesti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä muiden koulujen kanssa*. Tulevan kouluvuoden työjärjestyksiä laadittaessa on jo lähtökohtaisesti ajateltava taloudellisesti, jotta koulukuljetussääntö toteutuisi.

3.1.5 Koulureittien vaarallisuus

Pyhtään kunnan koulukuljetussääntöä on täydennetty sivistyslautakunnan päätöksellä koulureittien vaarallisuudesta. Päätöksessä (Sivistyslautakunta § 70, 11.9.2007) Koululiitulaskentaa täydentäviksi tieosuuksiksi on määrätty:

- **Myllykylässä:** Länsikyläntie – Pirellintie
- **Purolassa:** Mainiementie – Lähdeniityntie
- **Kiviniemessä:** Kiviniementie – Helmipöllöntie.

(Koulureittien vaarallisuus 2007.)

Päätöksestä on kumottu Pyhtään kirkonkylässä sijaitseva tieosuus Pyhtääntie – Stockfors (Rosberg 22.6.2010).

Koululiitu-ohjelman mukaan valtatie 7 on luokiteltu vaarallisimman luokituksen mukaan (ks. liite 1), joten kunta on kieltänyt valtatie ylittämisen oppilaiden koulumatkoilla (Rosberg 22.6.2010).

Lisäksi Suolinnantie ja Kiviniementien loppuosa (yli 3 km) ovat luokiteltu vaarallisiksi tieosuuksiksi, joten siellä asuvat oppilaat haetaan kotipiportilta tai tien käänköpaikalta kouluun ja päinvastoin. Sivistyslautakunnan päätökset perustuvat teiden kapeuteen, valaistukseen, nopeusrajoitukseen ja liikennemääriin. (Rosberg 22.6.2010.)

3.2 Vammaispalvelu

Vammaispalvelu koostuu kahdesta erilaisesta laista, jotka määrittelevät kuljetusoikeuden saavat henkilöt, kuljetusmatkojen määrät ja maksujen omavastuuosuudet.

3.2.1 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista

Lain vammaisuuden perusteella järjestävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) on tarkoitus antaa vammaiselle henkilölle yhdenvertaisuus yhteiskunnassa ja edistää hänen elämäänsä. Tarkoituksena on lisäksi poistaa vammaisuuden haittoja ja esteitä.

Laissa vammaisella henkilöllä tarkoitetaan ihmistä, joka ei selviydy pitkäaikaisen vammansa tai sairautensa takia arkielämän tilanteista (2. §). Lain mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää vammaisille henkilöille palveluja ja tukitoimia kunnassa esiintyvän tarpeen mukaisesti (3. §). Kunnan on järjestettävä kohtuulliset kuljetuspalvelut ja siihen liittyvä saattajapalvelu (8. §).

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (759/1987) tarkentaa kuljetuspalveluita. Niitä ovat työ- ja opiskelumatkat, asioimismatkat, yhteiskunnalliset asiointimatkat, virkistysmatkat ja muut jokapäiväiseen elämään kuuluvat matkat (4. §). Asetus rajaa jokapäiväiseen elämään kuuluvat matkat vaikeavammaisen henkilön asuinkuntaan ja sen lähikuntiin (4. §). Vaikeavammaisella henkilöllä on asetuksen mukaan erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja hän ei vammansa tai sairautensa vuoksi pysty käyttämään julkisia kulkuneuvoja ilman suuria vaikeuksia (5. §).

Kuljetusmatkojen määrä on 6 §:n mukaan vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa työ- ja opiskelumatkojen lisäksi (Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 759/1987).

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992) säätää, että vaikeavammaisten kuljetuspalveluista voi periä enintään paikkakunnan julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun tai muun kohtuullisen maksun (6. §).

3.2.2 Sosiaalihuoltolaki

Sosiaalihuoltolaki (710/1982) on tarkoitettu sosiaalipalveluja, toimeentulotukea, sosiaalivastuksia ja muita toimintoja saaville yksinasuville henkilöille ja perheille.

Laissa kotipalvelulla tarkoitetaan asumisen ja henkilökohtaisen hoivan ja huolenpidon sekä muihin kotona tehtävien toimien avustamista (20. §). Kotipalvelua saa alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi (21. §).

Sosiaalihuoltoasetus (607/1983) tarkentaa kotipalveluna annettavaa hoitoa ja huolenpitoa. Kotipalveluina järjestetään kodinhoitajan antamaan avustusta ja tukipalveluita, joihin kuuluu ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus- ja saattajapalveluja (9. § 2 mom.).

3.3 Ruokakuljetukset

Ruokakuljetuksia koskeva lainsäädäntö määrittelee elintarvikkeiden ominaisuusvaatimukset, kuljetuslämpötilat ja hygienia-asetot.

3.3.1 Elintarvikelaki

Elintarvikelaki (23/2006) määrittelee yleiset vaatimukset elintarvikkeille. Elintarvikkeen pitää täyttää kemiallinen, fysikaalinen, mikrobiologinen, laadullinen ja koostumuksellinen vaatimus, jotta se kelpaa ihmisravinnoksi (7. §). Elintarvikkeita on kuljetettava lain mukaan niin, että niiden hygieeninen laatu ei huonone kuljetuksen aikana (11. §).

3.3.2 Asetus eräiden elintarvikehuoneistojen hygieniasta

Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden elintarvikehuoneistojen hygieniasta (28/2009) säättää elintarvikkeiden kuljetuksesta. Helposti pilaantuvalla elintarvikkeella tarkoitetaan elintarviketta, joka koostumuksen, rakenteen tai muun ominaisuuden vuoksi tarjoaa mikrobeille hyvät lisääntymismahdollisuudet. Elintarvikkeet ovat sen vuoksi säilytettävä ja kuljetettava alhaisessa tai korkeassa lämpötilassa. (2. §.)

Alhaisessa lämpötilassa kuljetettavien helposti pilaantuvien elintarvikkeiden lämpötila saa korkeintaan olla +6 °C suljetussa ja eristetyssä kuljetustilassa (6. §). Maitopohjaisten tuotteiden, joiden käsittelyyn sisältyy pastörointi, säilytyslämpötila saa enintään olla +8 °C (7. §). (Asetus 28/2009.)

Asetuksen mukaan kuumina kuljetettavien elintarvikkeiden on oltava vähintään

+60 °C:ssa kuljetuksen aikana (6. §). Lisäksi tarjoiltaessa ruokien lämpötilan on oltava vähintään yhtä suuri (8. §).

Elintarvikkeiden yleiset hygieeniset kuljetusvaatimukset on myös säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Kuljetusvälineiden ja -tilojen on oltava puhtaat. Kuljetustilan on oltava tiivis, ehjä ja materiaalien helposti puhdistettavia. Lisäksi kuljetusväline on tarkastettava ja puhdistettava ennen elintarvikekuljetusta. (19. §.)

Elintarvikekuljetuksen aikana on huolehdittava, etteivät elintarvikkeet saastu, likaannu tai pölyynny ja ettei niiden hygieeninen laatu huonone. Asetus velvoittaa tämän ottamista huomioon varsinkin sellaisenaan syötävien elintarvikkeiden kohdalla. Elintarvikkeiden kuljetuksessa asetus ei vaadi tallentavaa lämpötilanseurantajärjestelmää, jos elintarvikkeet kuljetetaan suoraan elintarvikehuoneistolta asiakkaalle. Lämpötilaseuranta on kuitenkin hoidettava omavalvonnan keinoin, jotta kuljetuslämpötilat pysyvät sallituilla rajoilla. (19. §.)

Kuljetuslaatikot tai vastaavat astiat ovat säilytettävä suojattuna ja erillään, jottei niissä kuljettavien elintarvikkeiden laatu heikkene. Jos kuljetusastioissa kuljetetaan pakkaamattomia elintarvikkeita, niitä saa käyttää ainoastaan elintarvikekuljetuksiin. Kuljetuslaatikoissa on oltava merkintä ”Vain elintarvikkeilla / Endast för livsmedel” tai vastaava merkintä, joka ilmaisee astian käyttötarkoituksen. (20. §.)

3.4 Palvelu- ja asiointilinja

Palvelulinjojen toimintaa ohjaa joukkoliikennelaki. Palvelulinjat kilpailutetaan julkisina hankintoina, joten lisäksi tässä luvussa on myös lyhyt ote julkisia hankintoja säätelevästä laista.

3.4.1 Joukkoliikennelaki

Joukkoliikennelaki (869/2009) säätelee ammattimaisesta henkilöiden kuljettamisesta tiellä ja kuljetettavista tavaroista linja-autolla. Lain tarkoituksena on lisätä joukkoliikennettä koko maassa ja mahdollistaa jokapäiväiset asioinnit kaupunkialueilla. Joukkoliikenteen suunnittelusta vastaavat lain mukaan liikenteenharjoittajat (5. §).

Ammattimaisesta henkilöiden kuljettamisesta liikenteenharjoittaja tarvitsee liikenneluvan. Kunta tai kuntayhtymä voi kuitenkin tehdä kunnan sisäisiä kuljetuksia ilman liikennelupaa, jos kulkuneuvo on kunnan hallinnassa. (8. §.) Liikennelupa voi olla joukkoliikennelupa, reittiliikennelupa tai kutsujoukkoliikennelupa. Joukkoliikennelupa oikeuttaa lain mukaan harjoittamaan liikennettä linja-autolla, kun palvelusopimus on solmittu kunnan kanssa. Tämä kattaa myös tilausajoliikenteen. Reittiliikennelupa antaa luvan harjoittaa säännöllistä reittiliikennettä. Kutsujoukkoliikennelupa puolestaan oikeuttaa liikennöimään kutsujoukkoliikennettä linja-autolla. (9. §.)

Joukkoliikennelaki myöntää joukkoliikenneluvan hakijalle, joka on oikeustoimikelpoinen, hyvämaineinen, vakavarainen ja ammattitaitoinen (19. §). Kutsujoukkoliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu laatulupauksensa mukaisesti liikennöimään vähintään yhden vuoden ajan (23. §).

Laki määrää liikennelupien voimassaoloajat ja ehdot. Joukkoliikennelupa ja kutsujoukkoliikennelupa ovat voimassa kumpikin viisi vuotta. Kutsujoukkoliikenneluvassa on vahvistettava luvan voimassaoloaika, liikenteen toiminta-alue, matkojen yhdistelystä kuvaus ja liikenteen alkamis- ja loppumisajankohdat. (30. §.)

Kutsujoukkoliikenteessä saa joukkoliikennelain mukaan kuljettaa tavaraa. Alle 100 kilon painoisia tavaroita saa kuljettaa sovitun mukaisesti tilausliikenteessä. (52. §.)

3.4.2 Laki julkisista hankinnoista

Laki julkisista hankinnoista (348/2007) antaa ohjeet julkisten hankintojen toimenpiteistä ja velvoitteista. Lain tavoitteena on valvoa, edistää ja turvata julkisiin hankintoihin liittyviä varoja ja tarjouskilpailuita. Hankintayksikön on tehtävä kirjallinen ja perusteltu päätös tarjousmenettelyn vertailuehdoista ja ratkaisusta (73. §). Lisäksi lain 76 §:ssä määrätään, että hankintapäätöksen jälkeen on tehtävä hankintasopimus, joka syntyy kirjallisen sopimuksen allekirjoituksella.

4 KOULUKULJETUS

Koulukuljetusta tarvitsee noin viidesosa peruskoulua käyvistä oppilaista koko Suomessa. Päivittäin koulukuljetuksessa on noin 7 000 kulkuneuvoa. (Niemi 2007, 3.) Takseista kolmannes osallistuu koulukuljetuksiin kouluvuoden aikana ja taksikyytejä

käytetään varsinkin haja-asutusalueilla. Näin on saatu aikaan myös laaja taksiverkosto ympäri Suomen. (Niemi 2007, 17.)

Koulukuljetus tarkoittaa koulupäivän osaa, jossa oppilas kulkee päivittäin vuorolinja-autolla, tilauslinja-autolla tai taksikyydillä kouluun ja kotiin (Niemi 2007, 8). Koulukuljetus mielletäänkin usein osaksi koulupäivää, koska kuljettaja on malliesimerkki liikennekäyttäytymisestä. Koulumatka on myös sosiaalinen tapahtuma, jossa opetellaan ottamaan toiset huomioon ja lisätään käytöstopojen tuntemusta (Niemi 2007, 9). Yksittäiset koulukuljetukset voivat olla määrällisesti suuria, jopa 50-paikkaisia linja-autoja. Silloin erityistä huomiota on kiinnitettävä oppilaiden matkustuskäyttäytymiseen, josta on puhuttava kotona vanhempien kanssa. (Jyrkilä 14.7.2010.) Onnistunut koulukuljetus onkin yhteistyötä kodin ja koulun sekä liikennöitsijän välillä. Se lisää koulukuljetuksen viihtyvyyttä ja turvallisuutta. (Niemi 2007, 9.)

Pyhtään kunnan koulukuljetukset

Pyhtään kunnassa on neljä toimivaa koulua, joista yksi on ruotsinkielinen alakoulu. Kunnassa on lisäksi yksi suomenkielinen yläkoulu, joka toimii Huutjärven koulussa. (Pyhtään kunnan internet-sivut.)

Kuva 1. Pyhtään kunnan kouluverkosto

Pyhtään kunnassa oli oppilaita yhteensä 624 lukuvuonna 2009 – 2010. Kuljetusoppilaita heistä oli 222. (Tasekirja 2009, 34.)

Pyhtään kunnassa koulukuljetukset hoidetaan vuorolinja-autoilla, tilauslinja-autoilla tai taksilla. Tilauslinja-autoja hoitaa kolme liikennöitsijää, jotka mainitaan tästä eteenpäin vain yleisesti liikennöitsijöinä. Liikennöitsijöiden kanssa solmitut kuljetussopimukset ovat voimassa (lisävuoden optiot mukaan luettuna) pääsääntöisesti heinäkuuhun 2012 asti muutamaan poikkeusta lukuun ottamatta. (Hankintasopimus 61/2009; 97/2009.) Vuoroliikennettä, jossa matkustaa peruskoululaisia (tosin sanoen koululaisvuoroa), ajavat Pohjolan Liikenne ja Savonlinja-yhtiöt. Koulukuljetukset on aina pyritty hoitamaan hyvässä yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa. (Fransas 14.6.2010.)

Oppilaskuljetuksiin käytettäviä vuoroliikenteen linja-autoreittejä on seitsemän kappaletta. Vuoroliikenteen reitit voidaan lajitella lähtöpaikan mukaan:

- Hirvikoski (2 vuoroa):

- aamuvuoro (7.40 Limalahti – Hirvikoski – Huutjärvi)
- iltapäivävuoro (15.15 Huutjärvi – Hirvikoski – Limalahti).

Vuoroja aloittaa ajamaan Savonlinja-yhtiöt syksyllä 2010, koska aikaisemmin vuoroja ajoi Jyrkilä Oy (Jyrkilä 21.6.2010).

- Huutjärvi (2 vuoroa):

- aamuvuoro (8.25 Siltakylä – Purola)
- iltapäivävuoro (15.05 Huutjärvi – Purola – Kangas).

- Pyhtään kirkonkylä (3 vuoroa):

- aamuvuoro (8.15 Kangas – Purola – Huutjärvi)
- aamuvuoro (9.10 Pyhtään kk – Purola – Siltakylä)
- iltapäivävuoro (14.45 Pyhtään kk – Purola – Huutjärvi).

(Pyhtään alueen aikataulut 2010.)

Pyhtään kunnassa tilattavat koulukuljetusreitit jaetaan 15:sta osa-alueeseen:

- *Hu 1-8* (Huutjärven koulun oppilaskuljetukset)
- *Sa 9-10* (Suur-Ahvenkosken koulun oppilaskuljetukset)
- *Py 1-4* (Pyhtään ruotsinkielisen koulun oppilaskuljetukset)
- *Hi 1* (Hirvikosken koulun oppilaskuljetukset).

Kuitenkin on otettava huomioon, että hankintasopimuksissa olevat reitit ovat suuntaa

antavia ja suunniteltuja lukuvuodelle 2009 – 2010, joten ne eivät välttämättä toteudu sellaisenaan tulevina lukuvuosina. (Hankintasopimus 61/2009; 97/2009.)

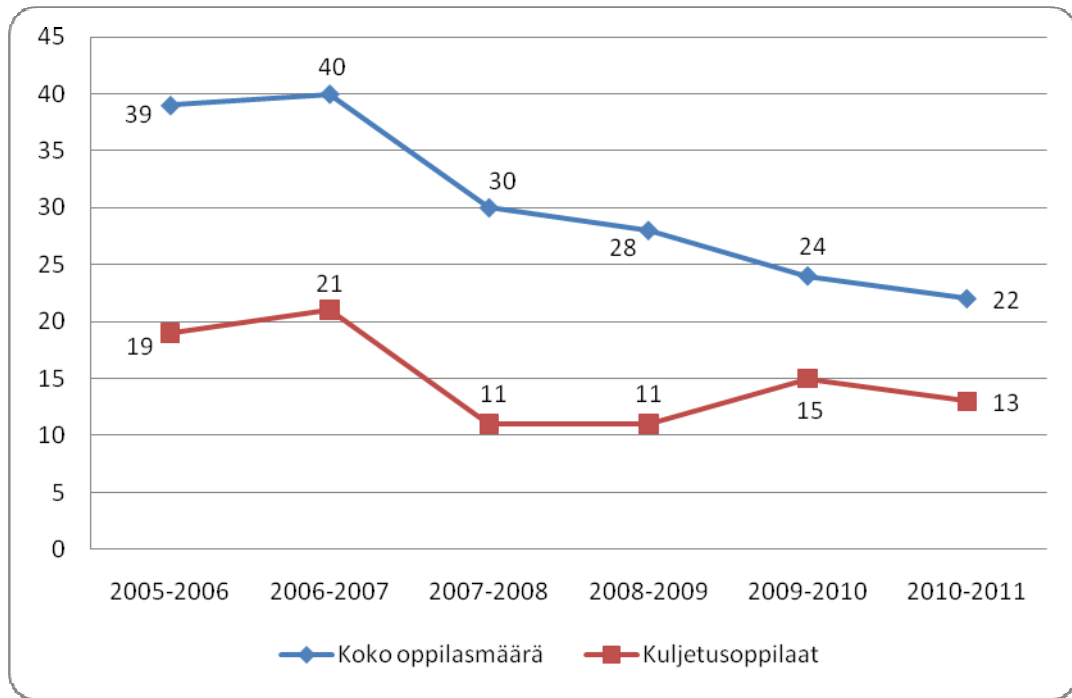
Edellisinä lukuvuosina oppilasmäärät ovat olleet pieniä, joten esimerkiksi liikennöitsijä on käyttänyt päivittäin pääsääntöisesti kolmea pikkubussia oppilaiden kuljettamiseen. Näihin busseihin mahtuu noin 20 matkustajaa. (Jyrkilä 21.6.2010.) Toinen liikennöitsijä on hinnoitellut reitit *Py 2 ja 4* vain 1-4 matkustajalle, joten kuljetuskalusto on ollut taksina käytettävä henkilöauto (Hankintasopimus 97/2009). Hirvikosken koulun oppilaita kuljettavan liikennöitsijän kuljetuskalusto on mitoitettu 1 + 8 matkustajalle, jolloin tilataksissa on 13 koululaispaikkaa (Hankintasopimus 61/2009).

4.1 Hirvikosken koulu

Hirvikosken koulu sijaitsee Pyhtään kunnan pohjoisosassa Hirvikosken kylässä. Koulu on rakennettu vuonna 1898. Se modernisoitiin ja pihapiiriin rakennettiin 1950-luvulla niin kutsuttu *kivikoulu*. Hirvikosken koulu on toiminut 6-luokkaisena vuodesta 1978 nykypäivään saakka. Koulussa annetaan myös tarvittaessa esiopetusta. (Hirvikosken koulun internet-sivut.)

Koulussa toimi kaksi luokanopettajaa ja yksi koulunkäyntiavustaja (Tasekirja 2009, 32). Henkilökuntaan kuuluu myös keittäjä ja kouluterveydenhoitaja. Lisäksi koululla on oma *Hirvikosken koulun kannatusyhdistys*. (Hirvikosken koulun internet-sivut.)

Hirvikosken koulu on usein lakkautusuhan alla, koska koulussa on liian vähän oppilaita (Rosberg 22.6.2010). Hirvikosken koulun oppilasmäärät ovat tasaisesti vähentyneet viime vuosina. Tulevana lukuvuonna 2010 – 2011 koulun oppilasmäärä on 22, joista kuljetusoppilaita on 13 (kuva 2).

Kuva 2. Hirvikosken koulun oppilasmäärät lukuvuosittain (Peruskoulutilastot 2005 - 2009)

Hirvikosken kuljetusoppilaat tulevat kouluun joko vuoroliikenteen linja-autolla tai taksilla. Kuitenkin kaikki kuljetusoppilaat pääsevät kotiin taksin kyydissä, koska vuoroliikennettä ei kulje iltapäivisin. (Weckman 13.7.2010.) Tilattavaa koulukuljetusreit-tä ajaa ainoastaan yksi liikennöitsijä (Hankintasopimus 61/2009).

Hirvikosken kuljetusoppilaiden asuinpaikkojen mukaan on tehty lukuvuodelle 2009 – 2010 reittikartoitus, joka käsittää seuraavien teiden mukaisen reitin:

Hirvikoskentie – Selkätie – Palomäentie – (Hattarintie) – (Harjuntie) – (Oikotien/Limalahdentien risteys) – Kasentie – Antiniementie – Vastilantie.

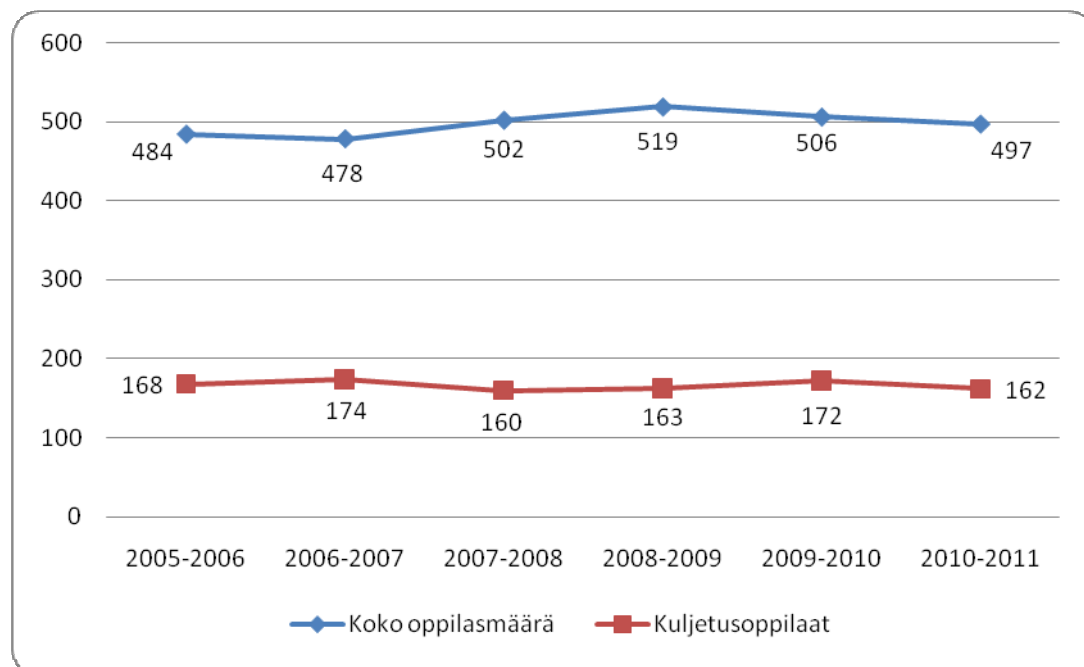
Suluissa olevista osoitteista oppilaat pääsevät aamuisin vuoroliikenteen kyydissä kouluun. Vuoroliikenteen linja-autovuoro on Hirvikosken aamuvuoro, joka kulkee Limalahdesta Hirvikosken kautta Huutjärvelle (Pyhtään alueen aikataulut 2010). Linja-autolla kulkee aamuisin kuusi kuljetusoppilasta (Weckman 2009).

4.2 Huutjärven koulu

Huutjärven koulu sijaitsee Siltakylässä aivan Pyhtään kunnan keskustan tuntumassa. Koulussa toimii esikoulu sekä ala- ja yläkoulu. Huutjärven koulu otettiin käyttöön vuonna 2007 ja siinä toimii Pyhtään kunnan ainoa yläkoulu. (Hartikainen 16.6.2010.)

Koulun henkilökuntaan kuuluu 33 opettajaa ja 7 koulunkäyntiavustajaa. Esiopetuksessa toimii kaksi esikoulunopettajaa ja yksi koulunkäyntiavustaja. (Tasekirja 2009, 32.) Koko koulun henkilökunta koostuu luokanopettajista (alakoulu), aineenopettajista (yläkoulu), pienryhmäopettajista (erityisopetus), koulunkäyntiavustajista ja muusta henkilökunnasta. Osalla henkilöstöä on vastuullaan lisäksi muidenkin kunnan koulujen oppilaat, kuten kouluterveydenhoitajalla. (Huutjärven koulun internet-sivut.)

Huutjärven koulussa oppilasmäärä on noin 500 oppilasta joka vuosi ja kuljetusoppilasmäärät vaihtelevat noin 160 ja 170 oppilaan välillä. Tulevana lukuvuonna 2010 – 2011 koulun oppilasmäärä on 497, joista kuljetusoppilaita on 162 kappaletta. (kuva 3)

Kuva 3. Huutjärven koulun oppilasmäärät ja kuljetusoppilasmäärät lukuvuosittain (Peruskoulutilastot 2005 – 2009)

Hankintasopimuksen mukaan Huutjärven koulun tilattavat koulukuljetusreitit ovat *Hu 1-8*. Reitit 1-4 ovat *kotoa kouluun*:

- *Hu 1* (Heinlahdentien kp – Hartikantie)
- *Hu 2* (Heinlahti – Vanhaniementie – Vt 7 – Rassinsuontie)
- *Hu 3* (Kiviniementien kp – Vähä-Kuppiksentie)
- *Hu 4* (Munapirtti (Ytterstrand) – Purola – Vt 7).

Reitit 5-8 ovat yhtäläiset edellä kuvattujen reittien 1-4 kanssa, mutta kuljetus suuntautuu vain *koulusta kotiin*. (Hankintasopimus 61/2009; 97/2009.)

Lukuvuonna 2009 – 2010 lukujärjestyksissä koulupäivät alkoivat kello 8.00, 9.00 tai kello 10.00. Koulupäivät päättyivät puolestaan kello 12.15, 13.00, 14.00 tai kello 15.00. Koulukuljetukset toteutettiin edellä mainittuihin kellonaikoihin. Tilausliikennettä ostettiin kaikkina kellonaikoina, koska silloin ei välttämättä kulkenut sopivaa vuoroliikennettä oikeaan suuntaan: esimerkiksi kello 12.15 ei kulkenut vuorolinjautoa Purolaan. (Fransas 14.6.2010.) Edellisen lukuvuoden viimeisessä jaksossa (huhti-kesäkuussa 2010) ajokertoja esimerkiksi Kiviniemeen kertyi 29 kappaletta viikossa, jolloin niitä oli 116 kappaletta kuukaudessa. Heinlahteen puolestaan ajettiin 32 kertaa viikossa ja kuukaudessa ajoja kertyi 128 kappaletta. (Jyrkilä Oy:n koulureittien aikataulu 2010.)

Huutjärven koulun lukujärjestyksissä kuljetusoppilaat on sijoitettu vuosiluokkien B-ryhmään. Työjärjestykset perustuvat valtakunnalliseen perusopetuksen tuntijakoon. Lisäksi on käytössä jakotunti, joka tarkoittaa luokan A- ja B-ryhmien saman oppiaineen opetusta eriaikaan. Oppiaineista esimerkiksi matematiikkaa on viikossa kolme tuntia, joista kaksi tuntia on opetusta yhteisesti koko luokan kanssa ja kolmas tunti on jaettu ryhmien kesken: esimerkiksi A-ryhmä opiskelee tiistaina aamupäivällä ja B-ryhmä iltapäivällä matematiikan kolmannen oppitunnin. (Hartikainen 16.6.2010.)

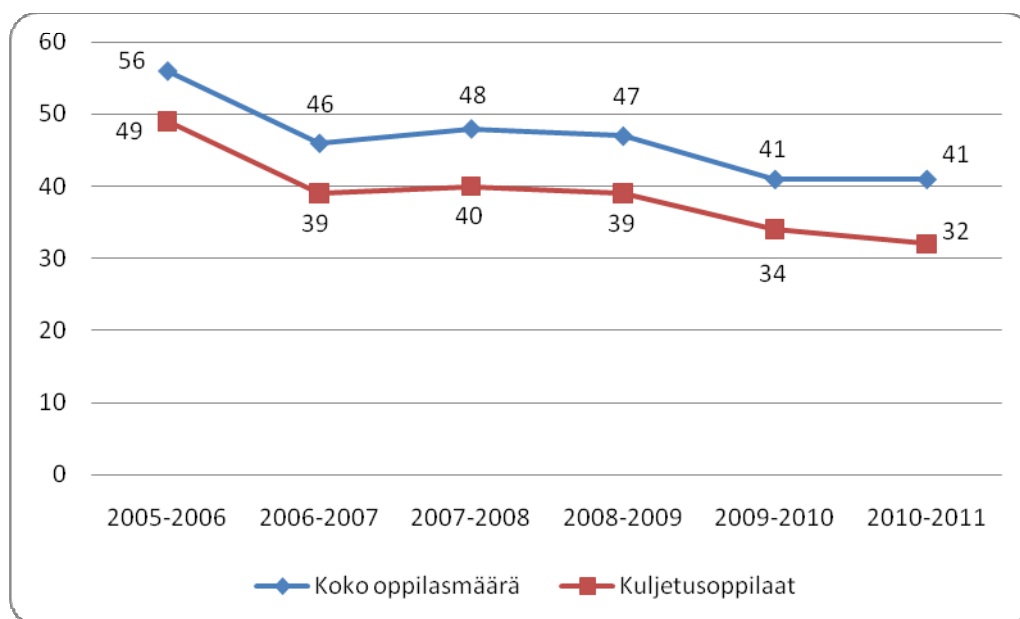
Jyrkilä Oy ajoi vuoroliikenteen Hirvikoski -vuorot lukuvuonna 2009 – 2010. Näillä vuoroilla pääsivät kouluun ja kotiin Huutjärven koulun oppilaista Harjuntielle, Hirvikoskella, Vastilassa, Haavistossa, Myllykylässä ja Länsikylässä asuvat kuljetusoppilaat. Kirkonkylässä, Purolassa ja Munapirtissä asuvat oppilaat tulivat puolestaan Pyhtään kirkonkylä -vuoroilla aamuisin ja iltapäivisin he kulkivat Huutjärvi -vuorolla kotiin. (Fransas 14.6.2010.)

4.3 Pyhtään ruotsinkielinen koulu - Pyttis svenska skola

Pyhtään kunnan ainoa ruotsinkielinen esi- ja alakoulu sijaitsee Purolassa (Kirkkotie 448). Koulun yhteydessä toimii myös ruotsinkielinen päiväkotiki Måsarna. (Tasekirja 2009, 32.)

Koulussa käy koko Pyhtään kunnan alueelta oppilaita. Heitä tulee Pirtnuorasta, Munapirtistä, Pyhtään kirkonkylästä, Länsikylästä, Myllykylästä, Huutjärveltä ja Siltakylästä sekä Purolasta. (Sillanpää 2009.)

Pyhtään ruotsinkielisen koulun oppilasmäärä on vähentynyt noin 40 oppilaaseen. Tu-
levana lukuvuonna 2010 – 2011 koulun oppilasmäärä on 41, joista kuljetusoppilaita
on 32. (kuva 4)

Kuva 4. Pyhtään ruotsinkielisen koulun oppilasmäärät ja kuljetusoppilaat lukuvuosittain
(Peruskoulutilastot 2005 – 2009)

Pyhtään ruotsinkielisen koulun tilattavia koulukuljetusreittejä on neljä, jotka ovat parit
toisilleen. Reitit *Py 1* ja *Py 2* suuntautuvat *kotoa kouluun* ja *Py 3* ja *4 koulusta kotiin*:

- Py 1 ja 3 (Tuuskintie/Trollvikintie, Munapirtti)
- Py 2 ja 4 (Pirtnuorantien käänköpaikka).

(Hankintasopimus 61/2009; 97/2009.)

Liikennöitsijä ajaa reittejä *Py 2* ja *4*, jotka kuljettavat Pirtnuorassa asuvia oppilaita
(Hankintasopimus 97/2009). Toinen liikennöitsijä puolestaan hakee kuljetusoppilaat
Munapirtistä. Lisäksi liikennöitsijä on kuljettanut oppilaat Huutjärvelle ja Siltakylään,
kun koulupäivä on loppunut kello 12.45 ja 13.45, koska vuoroliikennettä ei ole ollut
käytettävissä. (Jyrkilä 21.6.2010.)

Pyhtään ruotsinkielinen koulu käyttää neljää erilaista vuoroliikenteen reittiä. Vuoroli-
kenteen linja-autoreitit ovat Huutjärven aamuvuoro, Pyhtään kirkonkylän iltapäivä-
vuoro ja molemmat Hirvikoski -vuorot. Myllykylässä ja Länsikylässä asuvat oppilaat
kulkivat aamuisin ensin Hirvikosken vuorolinja-autolla ja vaihtoivat Pyhtään kunnan-
viraston (Siltakyläntie 175) edustan pysäkiltä Huutjärven vuorolinja-autoon. Vaihto

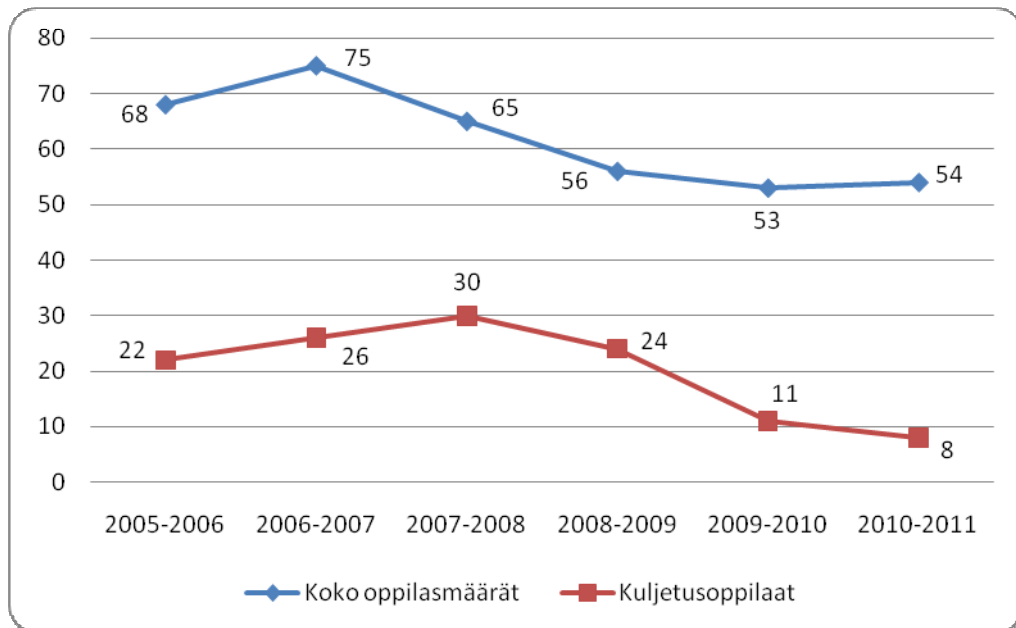
tapahtui noin kello 8.25, jolloin molemmat linja-autot ovat siihen aikaan Siltakylässä. Iltapäivisin kuljetusoppilaat kulkevat Pyhtään kirkonkylä -vuorolla, joka on Purolassa noin 14.55. Oppilaat vaihtoivat myös iltapäivisin Hirvikoski -vuoron autoon päästäkseen kotiin. Pyhtään kirkonkylästä tuleva linja-auto on Siltakylässä noin 15.05 ja Hirvikosken iltapäivävuoro lähtee vasta kello 15.15 Huutjärven koululta, joten oppilaat joutuvat odottamaan vähän aikaa kunnanviraston edustan linja-autopysäkillä. Myllykylässä ja Länsikylässä asui 7 oppilasta lukuvuonna 2009 – 2010. (Sillanpää 2009.)

4.4 Suur-Ahvenkosken koulu

Pyhtään kunnan kirkonkylässä sijaitsee Suur-Ahvenkosken koulu, jossa toimii esi- ja alakoulu. Suur-Ahvenkosken kouluun kuuluu kolme luokanopettajaa ja kaksi koulunkäyntiavustajaa. (Tasekirja 2009, 32.) Lisäksi henkilökuntaan kuuluu talonmies ja siistijä (Suur-Ahvenkosken koulun internet-sivut).

Koulua tukemaan on perustettu *Suur-Ahvenkosken koulun Vanhempainyhdistys ry*. Yhdistys perustettiin helmikuussa 2007. Vanhempainyhdistys haluaa *edistää oppilaiden vanhempien ja koulun välistä yhteistoimintaa ja tuoda esille vanhempien kannanottoja koulua ja kasvatusta koskevissa kysymyksissä*. (Suur-Ahvenkosken koulun internet-sivut.)

Suur-Ahvenkosken oppilasmäärät ovat vähentyneet hieman, mutta kuljetusoppilaiden määrä on pudonnut roimasti. Tulevana lukuvuonna 2010 – 2011 koulun oppilasmäärä on 54, joista kuljetusoppilaita on 8. (kuva 5)

Kuva 5. Suur-Ahvenkosken koulun oppilasmäärät ja kuljetusoppilaat lukuvuosittain (Peruskoulutilastot 2005 – 2009)

Suur-Ahvenkosken kouluun on kaksi tilattavaa koulukuljetusreittiä:

- Sa 9 (Punakallionpolku, Munapirtti – Purola)
- Sa 10 (Kangas – Purola – Punakallionpolku, Munapirtti)

(Hankintasopimus 61/2009, 97/2009).

Liikennöitsijä kuljettaa Suur-Ahvenkosken kuljetusoppilaat yhdessä Huutjärven koulun oppilaiden kanssa Munapirtistä. Kuljetusoppilaiden kyytien vaihtopaikkana on ollut Kantakievarin piha (Kumpulantie, Purola), jossa Huutjärven koulun oppilaat ovat vaihtaneet liikennöitsijän autosta Pohjolan Liikenteen vuorolinja-autoon. (Fransas 14.6.2010.) Tämän jälkeen liikennöitsijä on jatkanut matkaa Kantakievarilta vieden Suur-Ahvenkosken koulun oppilaat koululle Pyhtään kirkonkylään (Jyrkilä 21.6.2010).

4.5 Kunnan ulkopuolelle suuntautuvat koulukuljetukset

Pyhtään kunnassa asuu myös oppilaita, joita kuljetetaan kunnan ulkopuolelle kouluihin. Erityisopetusta saavia oppilaita käy neljä Kotkassa ja yksi Kouvolassa. Lisäksi ruotsinkieliset yläkoulun oppilaat opiskelevat Kotka Svenska Samskolania Kotkassa. Heitä oli 20 vuonna 2009. Lisäksi kaksi yläkoululaista käy ruotsinkielistä koulua Loviisassa. (Tasekirja 2009, 32.)

5 KOULUKULJETUSTEN REITITYS 2010

Koulukuljetusten reititys lukuvuodelle 2010 – 2011 on pyritty tekemään noudattamalla Suomen lainsäädäntöä ja Pyhtään kunnan koulukuljetussääntöä. Lisäksi on otettu huomioon Koululiitu 2009 -karttaohjelma (ks. liite 1).

Koulukuljetusten pohtimisperiaate:

Koulun oppilaiden työjärjestykset määrittävät koulukuljetusten aikataulun ja tiheyden päivän aikana. Oppilaiden asuinpaikka puolestaan määrittelee koulukuljetusreitit, jotka määrää kuljetettavan oppilasmäärän. Kuljetettava oppilasmäärä taas määrittää käytettävän kuljetuskaluston.

Pyhtään kunnan jokaisen koulun koulukuljetusreitit on merkattu koulukohtaisesti. Alla ovat selitykset, jotka ovat yhtäläiset kaikissa kartoissa:

- musta viiva = vuoroliikenteen reitit
- punainen pallo = koulun sijainti
- vaaleanpunainen pallo = oppilaskuljetuksen vaihtopaikka
- vihreä poikkiviiva = 3 kilometrin koulumatkaraja
- sininen poikkiviiva = 5 kilometrin koulumatkaraja.

Vuoroliikenteen reitit eivät ole muuttuneet, joten edellä kuvatut (ks. sivu 18) reitit on merkitty karttoihin, mutta niitä ei selosteta uudestaan yksityiskohtaisesti. Muut värilliset reittiviivat ovat tilattavia koulukuljetusreittejä, ja ne on selostettu karttojen yhteydessä (ks. liitteet 4-7).

Koulumatkan kilometrirajoja ei ole merkitty valtatie 7:ää ylittävien teiden kohdalta, koska sen ylittäminen on kielletty koulumatkalla (ks. 3.1.5 Koulureittien vaarallisuus). Siltakylässä kuitenkin Siltakyläntie kulkee valtatie 7:n alitse kevyen liikenteen väyläneen, joten sen takia koulumatkarajat ovat Länsikylässä ja Myllykylässä valtatie 7:n pohjoispuolella, vaikka Huutjärven koulu sijaitseekin sen eteläpuolella (ks. liite 5).

Reittien pituudet on laskettu Etelä-Kymenlaakson karttapalvelun mittaus-toiminnolla. Karttapalvelu löytyy osoitteesta karttapalvelu.kotka.fi/. Koulukuljetusreittien pituudet ovat suuntaa antavia ja havainnollistavia eivätkä välttämättä vastaa liikennöitsijöiden reiteille laskemia kilometrimääriä.

Liikennöitsijä hoitaa Huutjärven koulun, Suur-Ahvenkosken koulun ja Pyhtään ruotsinkielisen koulun Munapirtissä asuvien oppilaiden koulukuljetukset. Kaikki oppilaat kerätään samaan linja-autoon syksystä 2010 lähtien ja kuljetetaan Pyhtään ruotsinkielisen koulun piha-alueelle (Kirkkotie 448). Oppilaiden kyydinvaihto tapahtuu koulun pihalla: Huutjärven koulun oppilaat nousevat Pohjolan Liikenteen vuorolinja-autoon, Pyhtään ruotsinkielisen koulun oppilaat jäävät koulunsa piha-alueelle ja liikennöitsijä kuljettaa Suur-Ahvenkosken koulun oppilaat koululle Pyhtään kirkonkylään. (Jyrkilä 2010.) Pyhtään ruotsinkielisen koulun pihasta tulee niin sanottu **hub** eli solmukohta. Hub tarkoittaa esimerkiksi risteystä, jossa reitit yhtyvät (Rushton 2007, 95).

5.1 Hirvikosken koulu

Hirvikosken koulun kaikki koulupäivät alkavat kello 8.00 ja päättyvät kello 12.00, 13.00 tai 13.45. Koulupäivät loppuvat kaikilla oppilailla aina samaan aikaan päivästä. (Weckman 13.7.2010.)

Kuljetusoppilaista kuusi kulkee aamuisin Hirvikoski -vuorolla, joten heille koulu hankkii matkakortit Matkahuollosta (Weckman 13.7.2010).

Hirvikosken koulun koulukuljetuksen reittikartassa on kolme eri reittiä. Savonlinja-yhtiöiden arki-aamuisin ajama Hirvikoski -reitti on merkattu vain Hirvikosken koulun kuljetusoppilaiden käyttämän matkan osuudelta (MUSTA viiva). Liikennöitsijän aamuisin ajama reitti on piirretty karttaan ORANSSILLA viivalla. Reitin pituus on noin 32 kilometriä. Iltapäivisin vuoroliikennelinja-autoa ei kulje Pyhtään kirkonkylän suuntaan, joten kaikki kuljetusoppilaat pääsevät kotiin liikennöitsijän kyydillä (RUSKEA viiva), jolloin reitille kertyy pituutta noin 46 kilometriä (ks. liite 2).

5.2 Huutjärven koulu

Lukuvuonna 2010 – 2011 Huutjärven koulun rehtori on pyrkinyt järjestämään vuosiluokkien lukujärjestykset siten, että kuljetusoppilaat aloittavat koulun kello 8.55 ja pääsevät kotiin kello 13.00 tai 15.00. Koulukuljetukset pyritään järjestämään vain edellä mainittuina kellonaikoina. Poikkeukset koulun työjärjestyksissä ovat keskiviikkoina kello 10:ltä sekä torstaisin ja perjantaisin kello 8:lta alkavat koulupäivät. Tällöin muutamia kuljetusoppilaita on kuljetettava kouluun kahdeksaksi tai heille on järjestettävä toimintaa odotustunneiksi. Huutjärven koulun rehtorin laatiman lukujärjes-

tyksen mukaan odotustunteja on ainoastaan aamuisin (kello 9 – 10) ja iltpäivisin (kello 12 – 13 ja 14 – 15). Koulunkäyntiavustajat valvovat oppilaiden odotustunteja, jolloin oppilaat tekevät läksyjä tai jotain muuta, mutta he eivät saa poistua koulun alueelta. (Hartikainen 16.6.2010.)

Tilausliikenne

Oppilasmäärät kasvavat koulukuljetuskerroilla tulevana lukuvuonna, koska ajokerrat vähenevät kolmeen kertaan päivässä (kello 9.00, 13.00 ja 15.00) (Hartikainen 16.6.2010). Tämän myötä myös kuljetuskalusto kasvaa. Reiteistä osa kulkee kapeita hiekkateitä pitkin, joten näillä reiteillä kulkevat pikkubussit ja oppilasmäärätkään eivät voi olla suuria (noin 20 oppilasta). Muilla reitillä puolestaan tiet ovat asfalttipäällysteisiä ja ne mahdollistavat suuremman ajokaluston käytön. Esimerkiksi Heinlahden reitillä matkustajamäärä voi olla jopa yli 40 oppilasta. (Jyrkilä 21.6.2010.)

Heinlahden reitti (VIHREÄ viiva):

Huutjärventie 56 (koulu) – Huutjärventie – Vt 7 – Mokrantie – Heinlahdentie – kään-
töpaikka – Heinlahdentie – Mokrantie – Vt 7 – Vierustien puoleinen pysäkki valtatie 7 varrella – Vt 7 – Huutjärventie – Vanhalantie – Hartikantie – Lökörentie – Hirventie – Huutjärventie – Huutjärventie 56 (koulu).

Reitin pituus on 18 kilometriä (ks. liite 3).

Räski ja Valtatie (ORANSSI viiva):

Huutjärventie 56 (koulu) – Huutjärventie – Vt 7 – Mokrantie – Heinlahdentie – Isopellontie – Korvenkalliontie – Vanhaniementie (Leporanta) – Korvenkalliontie – Isopellontie – Heinlahdentie – Mokrantie – Vt 7 – Suolinnantie – Vt 7 – Rassinsuontie – Vt 7 – Salontien pohjoispysäkki – Vt 7 – Kaurasen suoran levähdyspaikalla kään-
tö – Vt 7 – Siltakyläntie – Huutjärventie – Huutjärventie 56 (koulu).

Reitin pituus on 34 kilometriä (ks. liite 3).

Kiviniemi (SININEN viiva):

Huutjärventie 56 (koulu) – Huutjärventie – Siltakyläntie – Vt 7 – Vähä-Kuppiksentie – Hiiripöllöntie – Lentopöllöntie – Kiviniementie – kää-

töpaikka – Kiviniementie – Huutjärventie – Huutjärventie 56 (koulu).

Reitin pituus on 11 kilometriä (ks. liite 3).

Munapirtti (KELTAINEN viiva):

Huutjärventie 56 (koulu) – Huutjärventie – Siltakyläntie – Vt 7 – Purolantie – Munapirtintie – Santaniementie – Färvikintie – Santaniementie – Tuuskintie – käänköpaikka – Tuuskintie – Munapirtintie – Purolantie – Mainiementie – Alakyläntie – Purolantie – Vt 7 – Siltakyläntie – Huutjärventie – Huutjärventie 56 (koulu).

Reitin pituus on 42 kilometriä (ks. liite 3).

Vuoroliikenne

Koulukuljetussääntöä noudattaen Huutjärven koulun kuljetusoppilaista suurin osa kulkee kouluun ja kotiin vuorolinja-autolla. Pelkästään vuoroliikennettä käyttäviä kuljetusoppilaita on 54. Kuljetusoppilaista osa kulkee vaihtelevasti sekä tilaus- että vuoroliikenteen linja-autoilla, joten Huutjärven koulu hankkii yhteensä 90 matkakorttia Matkahuollosta lukuvuodelle 2010 – 2011. (Fransas 23.6.2010.)

Huutjärven koulun kuljetusoppilaat käyttävät Hirvikosken aamu- ja iltapäivän vuoroja (kello 7.40 ja 15.15), Huutjärven iltapäivävuoroa (kello 15.05) ja Pyhtään kirkonkylästä saapuvia aamupäivän vuoroja (kello 8.20 ja 9.10). Nämä viisi vuoroa kuljettavat oppilaat kouluun kello 9.00 tai kotiin kello 15.00.

5.3 Pyhtään ruotsinkielinen koulu

Pyhtään ruotsinkielinen koulun koulupäivät alkavat aina kello 8.45 ja kestävät joko kello 12.45, 13.45 tai 14.45 saakka riippuen oppilaiden työjärjestyksistä (Sillanpää 2009).

Koulun kuljetusoppilaista 8 kulkee tilaustakseilla Pirtnuoraan ja Munapirttiin. Heistä loput (24 oppilasta) kulkevat päivittäin vuorolinja-autoilla. (Sillanpää 2009.)

Tilausliikenne

Tilattavat reitit ovat Pirtnuora ja Munapirtti.

Pirtnuoran reitti (VIHREÄ viiva):

Kirkkotie 448 (koulu) – Kirkkotie – Vt 7 – Pirtnuorantie – kääntöpaikka
– Pirtnuorantie – Vt 7 – Kirkkotie – Kirkkotie 448 (koulu).

Reitin pituus on 22 kilometriä.

Munapirtin reitti (VIOLETTI viiva):

Kirkkotie 448 (koulu) – Kirkkotie – Purolantie – Munapirtintie – Tuuskintie – kääntöpaikka – Tuuskintie – Munapirtintie – Purolantie – Kirkkotie – Kirkkotie 448 (koulu).

Reitillä on pituutta 24 kilometriä. (Ks. liite 4.)

Lisäksi liikennöitsijä kuljettaa oppilaita, kun he pääsevät koulusta kello 12.45 ja 13.45, koska sopivaa vuoroliikenne ei kulje Huutjärvelle ja Siltakylään (Jyrkilä 21.6.2010).

Vuoroliikenne

Pyhtään ruotsinkieliseen kouluun saapuu oppilaita koko Pyhtään kunnan alueelta. Myllykylässä ja Länsikylässä asuvat oppilaat tulevat Hirvikosken aamuvuorolla Pyhtään kunnanvirastolle ja vaihtavat Pyhtään kirkonkylä -vuoroon. Koulureittikartassa solmukohta sijaitsee kunnanviraston kohdalla (VAALEANPUNAINEN pallo). Iltapäivisin kuljetusoppilaat tulevat (kello 14.45) Pyhtään kirkonkylästä tulevalla vuorolla Pyhtään kunnanvirastolle ja vaihtavat Hirvikosken iltapäivävuoroon (kello 15.15). Samalla vuorolla pääsevät kotiin myös Huutjärvellä ja Siltakylässä asuvat oppilaat (ks. liite 4).

5.4 Suur-Ahvenkosken koulu

Suur-Ahvenkosken koulu aloittaa jokaisen koulupäivän kello 8.15 ja lopettaa kello 12.15, 13.15 tai 14.15 (Suur-Ahvenkosken koulun internet-sivut).

Suur-Ahvenkosken koulun tilattava koulukuljetusreitti suuntautuu Purolaan ja Munapirttiin sekä iltapäivisin myös Kankaalle, koska sopivaa vuoroliikennettä sinne ei ole. Reitissä Kankaalle ajettava osuus on merkattu sulkeilla ja kartassa katkoviivalla.

Tilattava reitti (SININEN viiva / katkoviiva):

Pyhtäänkuja 1 (koulu) – Pyhtääntie – (Harjuntie) – Pyhtääntie – Vt 7 – Kirkkotie – Purolantie – Munapirtintie – Tuuskintie – Punakallionpolun ja Tuuskintien risteys – Tuuskintie – Munapirtintie – Purolantie – Kirkkotie – Vt 7 – Pyhtääntie – Pyhtäänkuja 1 (koulu).

Reitin pituus on 33 kilometriä (ks. liite 5).

6 KOULUJEN LAKKAUTTAMISEN MAHDOLLISET VAIKUTUKSET KOULUKULJETUSKUSTANNUKSIIN

Pyhtään kunnassa koulut ovat koko ajan lakkautusuhan alla, koska varsinkin kyläkoulujen oppilasmäärät ovat pieniä (Hirvikosken ja entinen Purolan koulu). Lisäksi keskittämällä opetusta halutaan saada kustannussäästöjä. Pyhtään kunnasta on lakkautettu suomenkielinen Purolan koulu vuonna 2007, mistä oppilaat siirrettiin Suur-Ahvenkosken kouluun tai tällöin juuri valmistuneeseen Huutjärven kouluun. Entisen Purolan koulun tiloissa jatkaa edelleen toimintaansa Pyhtään ruotsinkielinen koulu. (Rosberg 22.6.2010.)

Selvitystyössä valittiin kaksi koulua, joiden lakkauttamisesta johtuvat koulukuljetuskustannukset haluttiin selvittää. Laskelmissa käytettiin lukuvuoden 2010 – 2011 oppilasmääriä ja reittien hinnoittelu perustui samoihin kilometrihintoihin, joita käytettiin myöhemmässä vaiheessa esiteltävässä tarkistustyökalussa (ks. 11 Tarkistustyökalu).

Laskelmat perustuivat seuraaviin lukuihin. Reittien ajokerrat päivässä riippuivat koulujen työjärjestyksistä. Laskelmissa käytettiin kuitenkin suurinta todennäköisintä ajokertamäärää päivässä: oletettiin, että koulukuljetus järjestetään aina koulun alkaessa ja päättyessä. Liikennöitsijöiden kotipaikka on usein Kotkassa, joten edestakainen matka Pyhtäälle on 32 kilometriä. Nämä ovat niin kutsutusti reitin alkukilometrit, joihin laskettiin mukaan myös itse reitin kilometrimäärä. Kilometrihinta on 1,35 €/km, jota käytettiin myös myöhemmin esiteltävässä tarkistustyökalussa. Kouluvuodessa ajopäiviä on keskimäärin 18 kappaletta kuukaudessa ja lukuvuodessa on laskennallisesti 10 kuukautta opetusta.

Lisäksi kustannuksissa on otettu huomioon matkakorttikustannukset. Matkakortti maksaa 6,5 € kappaletta (Fransas 23.6.2010). Matkahuollon mukaan matkakorteille aktivoidaan voimassaoloaikaa alkavaksi lukuvuodeksi. Ennen koulun alkua laskute-

taan ainoastaan mahdolliset korttimaksut. Matkustukset laskutetaan käytön mukaan jälkikäteen. (Piik 4.8.2010.)

Laskelmien luvut saattavat olla ylihinnoiteltuja, koska todellisuudessa kaikkien liikennöitsijöiden hinnat eivät ole yhtä suuria eivätkä hinnat aina pysy kiinteinä esimerkiksi polttoainekustannusten noustessa. Lisäksi ajokertoja ei välttämättä järjestetä aina jokaisen koulupäivän päättymisajankohdan jälkeen, vaan kuljetusoppilaille järjestetään odotustunti.

6.1 Hirvikosken koulu

Hirvikosken koulun oppilasmäärät ovat vuosien ajan vähentyneet, jolloin koulu on moneen otteeseen ollut lakkautusuhan alla (kuva 1).

Jos Hirvikosken koulu lakkautettaisiin, oppilaat siirtyisivät joko Suur-Ahvenkosken kouluun tai Huutjärven kouluun. Koulupaikkaa määriteltäessä täytyy ottaa huomioon myös valittavan koulun tilat ja puitteet, mihin oppilaat siirretään. Laskelmissa on kuitenkin tarkoitus laskea, mihin kouluun siirto olisi kannattavampaa tehdä koulukuljetuskustannusten kannalta.

Hirvikosken koulussa toimii myös koulun oma keittiö, joka lakkautettaisiin koulun myötä. Tällöin oppilaat saisivat koululounaan ruokapalveluyksiköstä.

6.1.1 Oppilaat siirrettäisiin Suur-Ahvenkosken kouluun

Jos Hirvikosken koulun kaikki oppilaat siirtyisivät Suur-Ahvenkosken kouluun, lisääntyisi oppilasmäärä 22 oppilaalla. Ensi syksynä Suur-Ahvenkosken koulussa on 54 oppilasta, joten siirron jälkeen oppilasmäärä olisi 76. Kuljetusoppilaiden määrä nousisi 8:sta 30:een.

Kaikki Hirvikosken koulun oppilaat olisivat Suur-Ahvenkoskelle siirryttäessä kuljetusoppilaita. Koulumatkan viiden kilometrin kuljetusraja kulkee Harjuntiellä Jonakorven kohdalla (ks. liite 6). Suur-Ahvenkosken koulu aloittaa koulupäivän kello 8.15 ja lopettaa 12.15, 13.15 tai 14.15. Verrattuna Hirvikosken kouluun työjärjestyksien aikataulut siirtyisivät vain hieman eteenpäin.

Suur-Ahvenkosken koululle viedään joka arkipäivä ruokakuljetus, joka sisältää päivän ruuat ja juomat. Hirvikosken oppilaiden myötä myös ruokakuljetuksen rahtimäärä lisääntyisi. Koululounas pitäisi järjestää 76 oppilaalle.

Reititys

Pyhtään kirkonkylään ei liikennöi aamu- tai iltapäivisin Hirvikoskelta vuorolinja-autoa, joten olisi tilattava koulukuljetus liikennöitsijältä. Koulukuljetusreitti kulkisi kaikkien oppilaiden asuinpaikkojen läheltä, jolloin reitille kertyisi mittaa noin 43 kilometriä. Matkustajia olisi maksimissaan 22 oppilasta heidän työjärjestyksistään riippuen. Oppilaille pidettäisi myös mahdollisesti valvottuja odotustunteja, jos heitä ei olisi tarpeeksi monta menossa kotiinpäin. Suur-Ahvenkosken koulua varten tarvittava koulukuljetusreitti on VIOLETTI viiva koulukuljetuskartalla (ks. liite 6).

Tilattava koulukuljetusreitti ajettaisi maksimissaan neljä kertaa päivässä, koska koulupäivät alkavat klo 8.15 ja päättyvät klo 12.15, 13.15 tai 14.15:

$$4 \cdot 18 \cdot 10 \cdot 1,35 \text{ €/km} \cdot (32 \text{ km} + 43 \text{ km}) = 72\,900 \text{ € (vuodessa).}$$

Oppilailla ei ole sopivaa vuoroliikennettä käytettävissään, joten matkakorttikustannuksia ei syntyisi.

6.1.2 Oppilaat siirrettäisiin Huutjärven kouluun

Hirvikosken koulun oppilaiden siirtäminen ei näkyvästi lisää oppilasmäärää Huutjärven koulun oppilasmäärässä ($497 + 22 = 519$). Ainoastaan kuljetusoppilaiden määrä nousisi yli 180 oppilaaseen ($162 + 22 = 184$).

Reititys

Huutjärven koulun reititys Hirvikosken koulun lakkauttamisen vuoksi ei paljolti muuttuisi. Hirvikoski -reitille tulisi vain enemmän kuljetusoppilaita. Suurin osa jo nyt kuljetettavista Hirvikosken kuljetusoppilaista pystyisi käyttämään vuoroliikennettä.

Huutjärven koulun kuljetusoppilaat tulevat kello 8.55 kouluun ja pääsevät kello 13.00 tai kello 15.00 kotiin työjärjestysten mukaisesti. Hirvikoskelta saapuu vuorolinja-auto

Huutjärvelle aamuisin kello 8.40 ja takaisinpäin vuoro lähtee iltapäivisin kello 15.15. Kuljetusoppilaille pitäisi tilata ainoastaan kello 13.00 koulukuljetus Hirvikoskelle. Tilattava reitti (ORANSSI viiva, ks. liite 6) olisi 50 kilometriä pitkä ja siinä kulkisivat myös muut sielläpäin asuvat kuljetusoppilaat (Länsikylä, Myllykylä):

$$1 \cdot 18 \cdot 10 \cdot 1,35 \text{ €/km} \cdot (32 \text{ km} + 32 \text{ km}) = 19\,926 \text{ € (vuodessa).}$$

Lisäksi Hirvikosken koulun oppilaille pitäisi tilata matkakortit, jolloin Huutjärven koulu tilaisi yhteensä 112 matkakorttia ($90 + 22 = 112$). Korttimaksut olisivat yhteensä $6,5 \text{ €} \cdot 112 = 728 \text{ €}$.

6.2 Suur-Ahvenkosken koulu

Suur-Ahvenkosken koulun lakkauttaminen tarkoittaisi, että 54 oppilasta siirtyisi joko Hirvikosken tai Huutjärven kouluun. Lakkauttamisesta johtuvaan koulukuljetuskarttaan on merkitty oppilaiden siirto sekä Hirvikoskelle että Huutjärvelle (ks. liite 6).

Suur-Ahvenkosken koulun oppilaista osa (4 kpl) asuu Munapirtissä ja Purolassa. Näitä oppilaita ei ole järkevää sijoittaa Hirvikosken kouluun, koska tällöin oppilaiden koulumatka pidentyisi ja odotusajat eivät välttämättä pysyisi lain sallimissa rajoissa. Heidät sijoitettaisiin suoraan Huutjärven kouluun, koska he pääsisivät sujuvasti muiden Munapirtissä asuvien oppilaiden kanssa samassa kyydissä (Munapirtti -reitti) Purolaan ja sitä kautta aina Huutjärvelle.

6.2.1 Oppilaat siirrettäisiin Hirvikosken kouluun

Hirvikosken koululla opiskelisi siirron jälkeen yhteensä 72 oppilasta, joista 63 olisi kuljetusoppilaita ($13 + 50 = 63$). Koulu ei ole (välttämättä) suunniteltu tiloiltaan suurelle oppilasmäärälle, mutta nyt otetaan huomioon ainoastaan koulukuljetuskustannukset.

Reititys

Hirvikosken koulun työpäivän ajankohdat: koulu alkaa kello 8.00 ja päättyy kello 12.00, 13.00 tai 13.45.

Suur-Ahvenkosken koulun oppilaat asuvat enimmäkseen Pyhtään kirkonkylässä tai sen tuntumassa. Savonlinja-yhtiöiden aamupäivän Hirvikoski -vuoro ajaa Pyhtään kirkonkylän kautta, joten oppilaat voisivat käyttää tätä vuoroa aamuisin Hirvikoskelle. Tällöin vuorolinja-auto olisi täynnä Hirvikoskelle asti, jossa Hirvikosken koulun oppilaat jäisivät pois ja vuoro jatkaisi matkaa keräten oppilaita taas Huutjärven kouluun.

Koulukuljetusreittejä tarvittaisi kuitenkin kaksi: Hirvikoski (ORANSSI viiva) ja Kirkonkylä (VIHREÄ viiva). Liikennöitsijän ajama Hirvikoski -reitti olisi melko samanlainen kuin ennenkin: vain hieman lyhyempi. Hirvikosken ajoreitti olisi sama aamuin illoin, koska osa oppilaista pääsee Kirkonkylä -reitin ja vuoroliikenteen linja-autoilla mukana kotiin ja kouluun:

$$4 \cdot 18 \cdot 10 \cdot (32 \text{ km} + 32 \text{ km}) = 62\,208 \text{ € (vuodessa).}$$

Kirkonkylä -reitti puolestaan ajettaisi suoraan Hirvikosken koulun ja Pyhtään kirkonkylän välillä, jolloin siinä kulkisivat myös Harjuntien varrella asuvat Hirvikosken koulun ”vanhat” kuljetusoppilaat. Reitti ajettaisiin kolme kertaa päivässä, koska ilta-päivisin ei kulje vuoroliikennettä Pyhtään kirkonkylään:

$$3 \cdot 18 \cdot 10 \cdot (32 \text{ km} + 43 \text{ km}) = 54\,675 \text{ € (vuodessa).}$$

Reittien kokonaiskustannus olisi yhteensä 116 883 € vuodessa.

Matkakorttikustannukset koostuisivat 6 Hirvikosken oppilaan ja 50 Suur-Ahvenkosken oppilaan matkakorteista eli $56 \cdot 6,5 \text{ €} = 364 \text{ €}$.

6.2.2 Oppilaat siirrettäisiin Huutjärven kouluun

Suur-Ahvenkosken kaikki 54 oppilasta siirrettäisiin Huutjärven kouluun, jolloin Huutjärvellä opiskelisi yhteensä 551 oppilasta, joista kuljetusoppilaita olisi 180 (ks. liite 7).

Reititys

Suur-Ahvenkosken oppilaat tarvitsevat ainoastaan kello 13.00 tilattavan koulukuljetuksen takaisin Pyhtään kirkonkylään, koska muina ajankohtina (kello 9.00 ja 15.00) liikennöi sopiva vuorolinja-auto.

Pyhtään kirkonkylään (SININEN viiva) suuntautuva reitti kulkee Purolan kautta, jolloin siellä asuvat oppilaat ja Munapirttiin toisella kulkuneuvolla jatkavat oppilaat pääsevät kotiin. Autoja olisi oltava kaksi: toinen suoraan Pyhtään kirkonkylään ja toinen Munapirttiin. Pyhtään kirkonkylään kulkeva auto voisi ottaa kyytiin myös Pyhtään ruotsinkielisen koulun oppilaita, jotka asuvat kirkonkylässä. Pyhtään kirkonkylä -reitti ajettaisiin kerran päivässä ja sen pituus olisi 32 kilometriä:

$$1 \cdot 18 \cdot 10 \cdot 1,35 \text{ €/km} \cdot (32 \text{ km} + 32 \text{ km}) = 15\,552 \text{ € (vuodessa).}$$

Lisäksi Munapirtti-reitin (KELTAINEN viiva) kustannukset:

$$3 \cdot 18 \cdot 10 \cdot 1,35 \text{ €/km} \cdot (32 \text{ km} + 26 \text{ km}) = 42\,282 \text{ € (vuodessa).}$$

Reittien yhteenlasketut kokonaiskustannukset olisivat 57 834 € vuodessa.

Matkakortteja tarvittaisi lisää 54 kappaletta Suur-Ahvenkosken koulun oppilaille.

Huutjärven koulu hankkisi tällöin yhteensä $90 + 54 = 144$ matkakorttia. Korttimaksut olisivat yhteensä $6,5 \text{ €} \cdot 144 = 936 \text{ €}$ koko lukuvuodelta.

Taulukkoon 3 on koottu kaikki edellä kuvatut laskelmat tilattavista koulukuljetuksista ja niiden vaikutuksista koulukuljetuskustannuksiin.

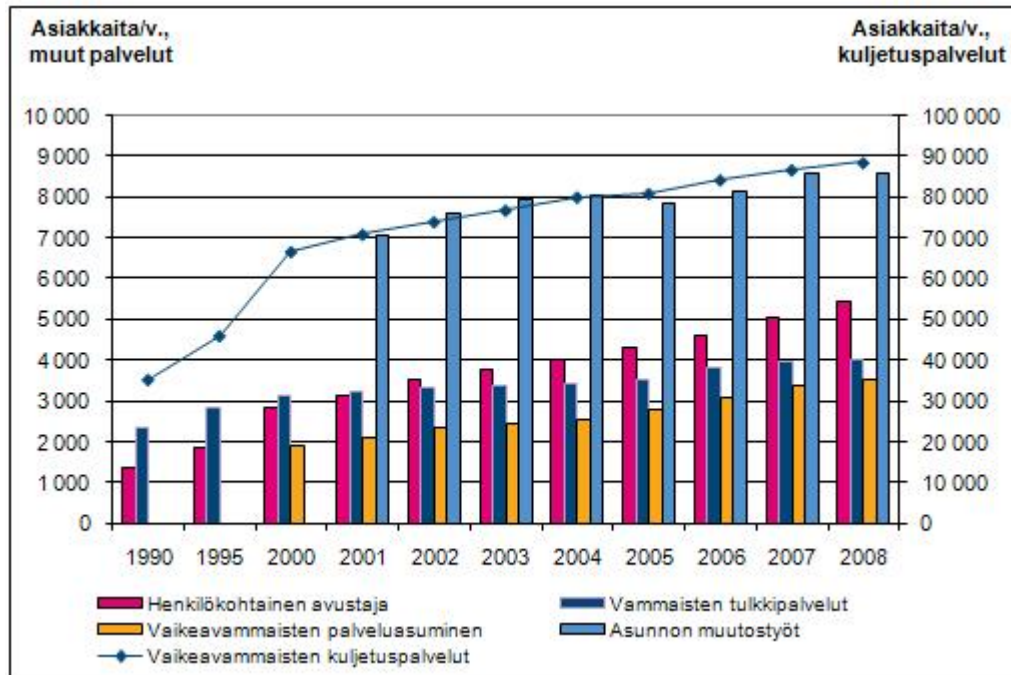
Taulukko 3. Yhteenvetotaulukko koulujen lakkauttamisen mahdollisista vaikutuksista koulukuljetuskustannuksiin

Kustannusten yhteenvetotaulukko

Alkuperäinen koulu	Siirtokoulu	Reittien määrä	Reittikustannus	Matkakorttikustannus
Hirvikosken koulu				
	Suur-Ahvenkosken koulu	1	72 900 €	+ 0 €
	Huutjärven koulu	1	19 926 €	+ 728 €
Suur-Ahvenkosken koulu				
	Hirvikosken koulu	2	116 883 €	+ 364 €
	Huutjärven koulu	2	57 834 €	+ 936 €

7 VAMMAISPALVELU

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut ovat lisääntyneet Suomessa 1990-luvulta lähtien. Eniten asiakkaat tarvitsevat kuljetuspalveluja, joita käytti noin 88 500 asiakasta Suomessa vuonna 2008. Kuljetuspalveluiden asiakasmäärä on kasvanut noin neljän prosentin vuosivauhtia 2000-luvulla. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen internetsivut.)

Kuva 6. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut 1990, 1995 ja 2000–2008

(<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Vammaisuus/index.htm>)

Ikääntyneistä säännöllistä kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa sai 11,3 % yli 75-vuotiaista. Palveluiden kattavuudet ovat supistuneet, vaikka asiakasmäärät ovat hie- man kasvaneet 2000-luvulla. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen internetsivut.)

Pyhtään kunnan vammaispalvelu

Pyhtään kunnan sosiaali- ja terveysosaston kuljetuksiin kuuluvat muun muassa vammaispalvelu, Mäntyrinteen palvelukeskuksen päiväkuljetukset, ateriapalvelu ja muut pienemmät kuljetukset (Palveluliikenneselvitys 2006). Vammaispalvelu koostuu kahden lain alaisista kuljetuksista: Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista eli vammaispalvelulaista (VPL) ja sosiaalihuoltolaista (SHL) (Rasi 28.6.2010).

Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuksia voi saada henkilö, jolla on pysyvä vamma tai sairaus, joka haittaa hänen jokapäiväistä elämää. Sosiaalihuoltolain nojalla puolestaan voi saada kuljetuspalveluja henkilö, joka on yli 65-vuotias ja asuu yksin kotona. (Rasi 28.6.2010.)

Pyhtään kunnassa vammaispalvelun asiakkaat ovat lisääntyneet joka vuosi tasaisesti. Vammaispalvelulain alaiset asiakkaat ovat lisääntyneet 62 %:lla ja sosiaalihuoltolain asiakkaat 67 %:lla. Huomattavaa kuitenkin on, että sosiaalihuoltolain asiakkaat ovat vähentyneet kuudella kappaleella vuodesta 2005 vuoteen 2006, mutta asiakasmäärä on lähtenyt uuteen nousuun. (Ks. taulukko 4.)

Taulukko 4. Pyhtään kunnan vammaispalvelulain (VPL) ja sosiaalihuoltolain (SHL) mukaiset asiakkaat vuosittain (Rasi 28.6.2010; Rasi 30.6.2010)

Vuosi	VPL	SHL
2005	63	9
2006	81	3
2007	79	5
2008	90	8
2009	102	15

Pyhtään kunnassa on käytössä sote-kortti, joka mahdollistaa kuljetusten seurannan ja laskutuksen. Sote-kortti -järjestelmää itsessään ei ole Pyhtään kunnalla, vaan sitä käytetään yhteistyössä Kotkan sosiaali- ja terveystieteiden kanssa: esimerkiksi kuljetuslaskut seulotaan ensin Kotkassa, jonka jälkeen ne lähetetään Pyhtään kunnalle. (Rasi 28.6.2010.)

Sote-kortti kuuluu lain mukaisiin kuljetuspalveluihin. Kortti on henkilökohtainen ja tarkoitettu omatoimiseen liikkumiseen (asiointi-, opiskelu-, työ-, ja virkistysmatkoihin), mutta se ei käy esimerkiksi sairausvakuutuslain nojalla korvattaviin matkoihin, kuten käynti lääkärissä. (Kuljetuspalveluohjeet 2006.)

Sote-kortti on kaikilla asiakkailla paitsi Loviisaan matkaavilla, joita on kolme kappaletta. Sote-kortti ei toimi Loviisassa, joten heille ei ole myönnetty korttia (Rasi 30.6.2010). Pyhtään kunnassa oli vammaispalvelulain alaisia asiakkaita 102 ja sosiaalihuoltolain alaisia asiakkaita 15 vuonna 2009 (taulukko 2).

Pyhtään kunnassa oli sote-kortteja yhteensä 114 kappaletta vuonna 2009:

$$102 + 15 - 3 = 114.$$

Lakisääteisesti vammaispalvelulain alaiset asiakkaat saavat käyttää 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa työ- ja opiskelumatkojen lisäksi. Pyhtään kunnassa asuvat 102 asiakasta saavat käyttää laskennallisesti yhteensä

$$102 \cdot 18 \cdot 12 = 22\,032 \text{ ajoa vuodessa.}$$

Taulukossa 5 näkyy, että asiakkaat ovat käyttäneet yhteensä 3 672 yhdensuuntaista matkaa vuonna 2009.

$$(3\,672 : 22\,032) \cdot 100 = 16,6 \% \approx 17 \%$$

Pyhtään kunnan vammaispalvelulain alaiset asiakkaat ovat käyttäneet vain 17 % heidän vuotuisesta kuljetusoikeudestaan. Syynä tähän on, että useimmat asiakkaat käyttävät ainoastaan 2 – 4 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa (Rasi 28.6.2010).

Taulukko 5. Vammaispalvelulain mukaiset matkat vuonna 2009
(Sote – sosiaalitoimen kuljetuspalveluiden tietojärjestelmä, 2010)

VPL – asiakkaiden lukumäärä	102	
Matkat yhteensä (kpl)	3 672	matkoja kk:ssa keskimäärin 306 kpl
Kilometrit yhteensä (km)	54 641,40	matkan pituus keskimäärin 14,88 km
Hinta yhteensä (€)	95 970,35	matkan hinta keskimäärin 26,14 €
Ostavastuu yhteensä (€)	15 608,00	omavastuu keskimäärin 4,25 €

Matkojen määrä liikkui kuukausittain 254 - 368 kappaleen välillä vuonna 2009.

Sosiaalihuoltolain alaisuudessa oleville asiakkaille Pyhtään kunta myöntää pääsääntöisesti kahdeksan yhdensuuntaista matkaa käytettäväksi kuukaudessa. Matkat saavat suuntautua vain kunnan alueelle, jolloin asiakas matkatessaan pidemmälle maksaa itse erotuksen. Sosiaalihuoltolain piirissä on 15 asiakasta (Rasi 28.6.2010):

$$15 \cdot 8 \cdot 12 = 1\,440 \text{ yhdensuuntaista matkaa vuodessa.}$$

Kuitenkin asiakkaat ovat käyttäneet yhteensä 468 matkaa vuonna 2009 (taulukko 6).

$$(468 : 1\,440) \cdot 100 = 32,5 \%$$

Pyhtään kunnan sosiaalihuoltolain alaiset asiakkaat ovat käyttäneet 32,5 % koko vuotuisesta käyttöoikeudestaan.

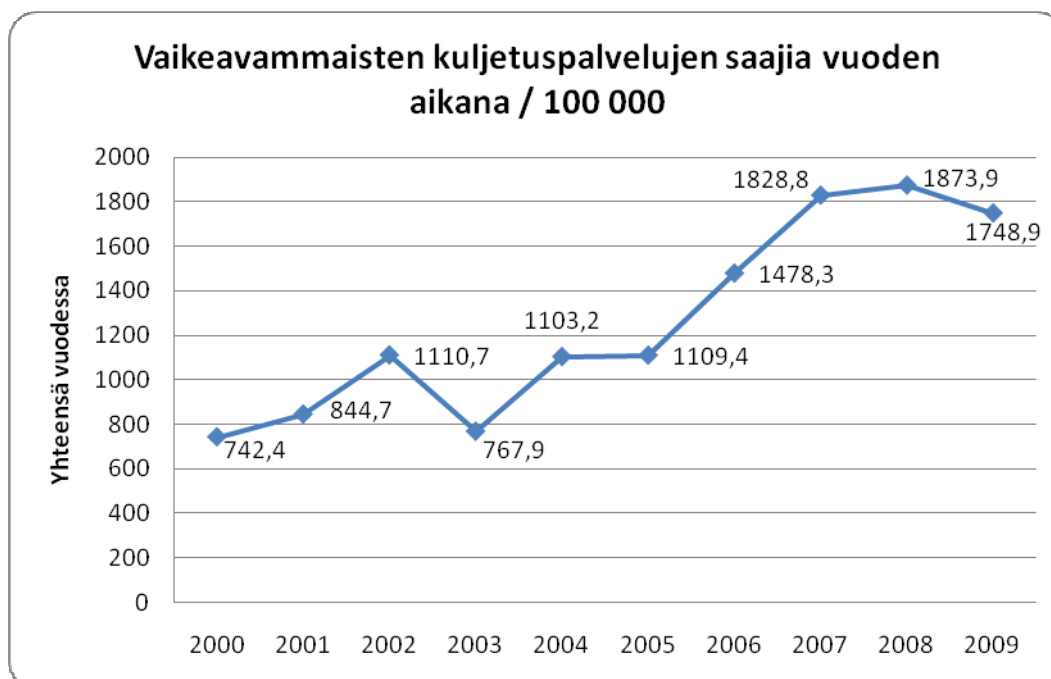
Taulukko 6. Sosiaalihuoltolain mukaiset matkat vuonna 2009

(Sote – sosiaalitoimen kuljetuspalveluiden tietojärjestelmä, 2010)

SHL - asiakkaiden lukumäärä	15	
Matkoja yhteensä (kpl)	468	matkoja kk:ssa keskimäärin 39 kpl
Kilometrit yhteensä (km)	5 724,30	matkan pituus keskimäärin 12,23 km
Hinta yhteensä (€)	10 307,40	matkan hinta keskimäärin 22,02 €
Ostavastuu yhteensä (€)	1 568,20	omavastuu keskimäärin 3,35 €

Matkojen määrä liikkui kuukausittain 29 - 51 kappaletta välillä vuonna 2009.

Kuvassa 7 esitetään 2000-luvun vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaiden määrä. Vuonna 2000 kuljetuspalvelun saajia oli 742 ja vuonna 2009 1 749 kappaletta. Pyhtään kunnassa kuljetuspalveluiden tarve on lisääntynyt yli 230 %:lla 2000-luvun aikana. Tätä selittää vanhusväestön kasvu kunnassa, koska vanhuksia oli hieman yli tuhat vuonna 2009 (ks. taulukko 2).

Kuva 7. Pyhtään kunnan vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat vuosittain

(Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet, pysyväislinkki:

<http://uusi.sotkanet.fi/taulukko/yA/101,102,103,104,105,106,107,108,109,110/3/3A/0/381/>

[viitattu 3.6.2010])

8 RUOKAKULJETUS

Elintarvikelogistiikan yleinen periaate on, että tuotteet toimitetaan kuluttajille turvallisesti ja laadukkaasti. Tuoteturvallisuuden takaavat oikeanlainen kuljetus, kalusto, pakkaus ja muut toiminnot koko toimitusketjun ajan. Lisäksi työntekijöiden osaaminen ja omaavalvonnan tarkka seuraaminen varmistavat toimintojen laadukkuuden. (Luoto 2007, 12.)

Lämpötilahallittavissa kuljetuksissa on monia tekijöitä, jotka vaikuttavat elintarvikkeen säilyvyyteen. Kaluston on oltava hyväksytty ja soveltuva elintarvikekuljetuksiin (Luoto 2007, 17). Kuljetuksissa ja elintarvikkeiden käsittelyssä on noudatettava puhtautta ja hyvää hygieniaa (Luoto 2007, 16). Lisäksi aika on merkittävä tekijä elintarvikelogistiikassa: liiallinen altistus aika saattaa muuttaa elintarvikkeen ominaisuuksia. Tärkein tekijä elintarvikekuljetuksissa on kuitenkin lämpötila. Väärä lämpötila lisää haitallisten mikrobien kasvua ja onkin suurin syy tuotteiden pilaantumiseen ja ruokamyrkytykseen. Lämpötilan nousu aiheuttaa elintarvikkeiden pilaantumista, haihtumista, pehmenemistä ja kypsymistä kuljetuksen aikana. Puolestaan lämpötilan lasku aiheuttaa elintarvikkeiden jäätymistä ja kylmävaurioita. (Luoto 2007, 19.)

Kylmäkuljetuksessa perusohje on, että säilytys ja kuljetus tapahtuvat alle +5 °C:n lämpötilassa. Tuotteet eivät kuitenkaan kestä jäätymistä (pois lukien pakasteet), joten kylmäkuljetuksen raja-arvot ovat 0 °C - +5 °C:een välillä. Tuotteen käyttökelpoisuudessa tärkeintä on kylmäketjun jatkuvuus eli tuotteen lämpötilan on oltava koko toimitusketjun ajan vaatimusten mukainen. (Luoto 2007, 21.)

Kuumakuljetuksen tärkeimpinä tekijöinä ovat pakkaus ja kalusto, jotta tuotteet säilyttävät oikean lämpötilansa. Lämpötilan on oltava riittävän korkea ennen kuljetuksen aloittamista, jotta lämpötila pysyy tarpeeksi korkeana sen aikana. Kuljetustilan riittämätön eristys ja varsinkin ovien riittämättömät tiivisteet aiheuttavat lämpötilan laskua. Kuljetustilassa tulee olla lämpömittari, jotta lämpötilan muutokset huomataan riittävän ajoissa. Lämpötilan aleneminen saattaa aiheuttaa pahimmassa tapauksessa ruokamyrkytyksen. Kuumakuljetuksen kokonaisaika on mitoitettava kuljetustilan mukaan. Kuljetuksen kestoa on lyhennettävä, jos kuljetuslaatikon kantta avataan jatkuvasti kuljetuksen aikana. (Luoto 2007, 22.)

Elintarvikkeiden kanssa samassa kuormassa voi kuljettaa myös muita tuotteita kuin elintarvikkeita, mutta niiden on oltava selvästi erillään elintarvikkeista. Kuormassa ei kuitenkaan saa olla elintarvikkeille haitallisia aineita kuten pesuaineita. Lisäksi seka-kuormauksessa on otettava huomioon, että muut tuotteet kestävät kuljetustilassa vallitsevan lämpötilan. Kuorman yhteensopivuustekijöinä ovat myös hajujen siirtyminen ja kosteus. (Luoto 2007, 32.)

Lämpötilahallittavien kuljetustilojen pitää olla eristettyjä ja umpinaisia. Niiden tulee suojata elintarviketta ulkoa tulevalta pölyltä, lialta ja kosteudelta. Kuormatilan pintojen ja materiaalien pitää lisäksi olla helposti puhdistettavia. Kuljetustilaa ei saa kuitenkaan käyttää muuhun tarkoitukseen, jos siitä on haittaa elintarvikkeille tai ihmisten terveydelle. (Luoto 2007, 41.)

8.1 Pyhtään kunnan ruokakuljetus

Pyhtään kunnan ruokapalveluyksikkö perustettiin 1.1.2008. Se koostuu Huutjärven koulun keskuskeittiöstä, kahdesta koulukeittiöstä Suur-Ahvenkosken ja Hirvikosken kouluilla sekä yhdestä jakelukeittiöstä Purolassa (Pyhtään ruotsinkielinen koulu ja päiväkotia Måsarna). Ruokapalvelun henkilöstöön kuului kahdeksan henkeä vuonna 2008. (Tilinpäätös 2008, 25.)

Ruokapalveluyksikkö muutti Huutjärven koulun keittiön keskuskeittiöksi elokuussa 2008 ja keskitti kaikki elintarvikehankinnat sinne (Tilinpäätös 2008, 23). Lisäksi päiväkotien Touhulan ja Måsarnan ruokapalvelut on tuotettu ruokapalveluyksiköstä elokuusta 2008 lähtien (Tilinpäätös 2008, 35). Päiväkotia Majakan keittiö muutettiin palvelukeittiöksi vuoden 2009 alusta. Kaikista Pyhtään kunnan päiväkotien ruokahuollosta vastaa nykyisin ruokapalveluyksikkö. (Tasekirja 2009, 45.)

Ruokakuljetukset koostuivat kuljetuslaatikoista ja satunnaisista pakatuista tarvikkeista. Kuljetuksia oli läpi vuoden, mutta kesäisin ja koulujen lomien aikana kuljetusrahti on pienempi. Kuljetuskertoja oli 255 kappaletta päiväkotien osalta ja koulujen osalta 188 kertaa lukuvuonna 2010 – 2011. Päiväkodeista ainoastaan Majakka oli toiminnassa viikon 52/2010 ja heinäkuun 2011. (Tarjouspyyntö 2010.)

Kuljetuslaatikkojen mitat:

630 x 450 x 600 mm (kuljetuslaatikko)

600 x 400 x 300 mm (iso laatikko)

400 x 320 x 345 mm (pieni laatikko) (Tarjouspyyntö 2010).

Kuljetuslaatikon tilavuus on 0,17 kuutiometriä, ison laatikon 0,072 kuutiometriä ja pienen laatikon 0,044 kuutiometriä. Laskuesimerkki (pieni laatikko):

$$400 \text{ mm} * 320 \text{ mm} * 345 \text{ mm} = 44\,160\,000 \text{ mm}^3 \approx 0,044 \text{ m}^3.$$

Ruokakuljetuslaatikoita arvioidaan käytettävän enintään 13 kappaletta / ruokakuljetus. Kuljetuslaatikoita käytetään maksimissaan neljä, isoja laatikoita neljä ja pieniä laatikoita viisi kappaletta (Tarjouspyyntö 2010). Laatikoiden (13 kpl) kokonaiskuljetuskapasiteetti on yhteensä 1 200 litraa eli 1,2 kuutiometriä:

$$(0,17 \text{ m}^3 * 4) + (0,072 \text{ m}^3 * 4) + (0,044 \text{ m}^3 * 5) = 1,188 \text{ m}^3 \approx 1,2 \text{ m}^3.$$

Ruokakuljetus ajetaan joka arkipäivä. Ruokalaatikat noudetaan noin kello 10.20 Huutjärven koulun keskuskeittiöstä. Pyhtään ruotsinkielisessä koulussa kuljetuksen on oltava viimeistään kello 11.10. Reitin ajoaika on noin 50 minuuttia. (Tarjouspyyntö 2010.) (Ks. liite 8.)

Ruokakuljetuksen reitti on

- päiväkotia Majakka (Hirventie 31)
- ryhmäperhepäiväkotia Touhula (Pyhtäantie 13)
- Suur-Ahvenkosken koulu (Pyhtäänkuja 1)
- päiväkotia Mäsarna (Kirkkotie 448)
- Pyhtään ruotsinkielinen koulu (Kirkkotie 448). (Tarjouspyyntö 2010.)

Ruokakuljetusreitti on pituudeltaan 29 kilometriä. Reitin alkamis- ja päättymispaikka on Huutjärven koulun keskuskeittiö (Huutjärventie 56). (Ks. liite 8.)

Paluukuljetuksessa palautuvat edellisen päivän ruokakuljetusastiat takaisin Huutjärven koulun keskuskeittiöön (Tarjouspyyntö 2010).

Ruokakuljetuksissa käytetään pakettiautoa tarvittavan kuljetustilan vuoksi. Jokaiseen toimipaikkaan lähtee vähintään kaksi laatikkoa ruokaa: kylmät ja kuumat. Kuljetuslaa-

tikon riittävyys riippuu ruuasta: laatikko- ja keittoruuat mahtuvat pienempään tilaan kuin kastike ja perunat -ruoka. Kuljetuslaatikoista pienimpään (400 x 320 x 345 mm) mahtuu kolme ruokavuokaa. Yhdestä vuosta riittää ruokaa noin 10 – 20 henkilölle. (Anttonen 2.8.2010.)

Ruokakuljetukset sisältävät välillä satunnaisia elintarvikkeita kuten kurkkuja, joita ei voi laittaa kuumaan eikä kylmään kuljetuslaatikkoon. Nämä elintarvikkeet pakataan erillisiin kuljetuslaatikoihin, mutta joskus niitä kuljetaan leipomo- tai pahvilaatikossa. Lisäksi vuodenajat vaikuttavat satunnaisten elintarvikkeiden pakkaamiseen: esimerkiksi kurkkua ei voi kuljettaa pahvilaatikossa talvella, koska se jäätyy. (Anttonen 2.8.2010.)

Anttonen mukaan ruokapalveluyksikön Huutjärven keskuskeittiöllä on tarpeeksi resursseja hoitaa myös kotipalveluun kuuluvan ateriapalvelun ruokahuollon. Keskuskeittiön säilytystiloja pitäisi suurentaa, koska yksittäispakatut kuljetuslaatikot veisivät enemmän säilytystilaa. Nämä mahdolliset muutokset ovat otettu huomioon jo koko koulun ja keittiön suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Ruokapalvelupäällikkö Anttonen on muutenkin laitehankintoja suunnitellessaan miettinyt ateriapalvelun tulon mahdollisuutta tulevaisuudessa: tilaamalla esimerkiksi isomman padan. Anttonen lisäsi myös, että hän voisi alkaa johtamaan mahdollista ateriapalvelun suunnittelu- ja kuljetusprojektiä. (Anttonen 11.8.2010.)

Pyhtään kunnan ruokapalveluyksikkö kilpailutti Seutuhankinnan kautta ruokakuljetukset keväällä 2010. Sivistyslautakunta päätti kesäkuun kokouksessaan (Sivistyslautakunta 22.6.2010), että ruokakuljetuksia alkaa hoitaa Ruokaliikennöitsijä X, mutta ruokakuljetus vaihtui luparikkomuksen takia edellisinkin vuosina kuljetukset hoitaneelle yritykselle. (Anttonen 11.8.2010.)

8.2 Medineuvo Oy

Medineuvo Oy hoitaa Pyhtään kotihoidon kuljetuksia ja tukipalveluita. Näitä ovat ateriapalvelu, kauppapalvelu, päivätoiminta ja saunakuljetukset Mäntyrinteeseen, erilliset saunakuljetukset ja laboratoriokuljetukset sekä tarvittaessa apteekkikuljetukset. (Hintsanen 1.7.2010.)

Ateriapalvelu jakautuu kahteen osaan: alue 1 ja 2. Ateriat kuljetetaan asiakkaille kello 10.15 – 13.30 välisenä aikana. (Hintsanen 1.7.2010.)

Alue 1

- Käsittää Pyhtään kirkonkylän, Purolan, Kankaan ja Strugan alueen.
 - Kuljetusreitin pituus on 58 kilometriä.
 - Asiakasmäärä on 30 henkilöä.
 - Kuljetus järjestetään 5 päivänä viikossa asiakkaille (7 päivän ateriat).
- (Hintsanen 1.7.2010.)

Alue 2

- Käsittää Heinlahden, Huutjärven, Siltakylän ja Haavisto-Vastila alueen.
 - Kuljetusreitin pituus on 60 kilometriä.
 - Asiakasmäärä on 27 henkilöä.
 - Kuljetus järjestetään 5 päivänä viikossa asiakkaille (7 päivän ateriat).
- (Hintsanen 1.7.2010.)

Ateriat tulee olla pakattuna asiakaskohtaisesti lämpölaatikoihin. Viikonlopun kylmäateria pakataan myös asiakaskohtaisesti. Lounas sisältää salaatin, leivän, juoman ja jälkiruuan. (Hintsanen 1.7.2010.)

Kauppapalvelu tarkoittaa kauppatavaroiden kuljettamista tai tilausten keräystä ja kuljettamista asiakkaille. Asiakkaat tilaavat puhelimitse, ja seuraavana päivänä tavarat toimitetaan heille. Ruokakauppa laskuttaa asiakasta suoraan. Palvelu kattaa koko Pyhtään kunnan ja sen piirissä on 25 asiakasta. (Hintsanen 1.7.2010.)

Mäntyrinteen palvelukeskuksen päivätöimintapäivä on joka tiistai. Kuljetuksien ajankohdat ovat noin kello 7.00 – 8.00 ja 14.45 – 15.45. Palvelu sisältää myös saunakuljetukset palvelukeskukseen ja asiakkaita on viisi kappaletta. (Hintsanen 1.7.2010.)

Pyhtään kunta järjestää lisäksi erikseen saunakuljetuksia, jonka asiakasmäärä on 3 kappaletta. Kuljetus tapahtuu joka torstai kello 8.30 – 10.00. (Hintsanen 1.7.2010.)

Medineuvo Oy hoitaa myös laboratoriokuljetuksen päivittäin kello 10.00 Pyhtään kirkonkylän kerhotalolta Siltakylän terveysasemalle. Tähän kuljetukseen voi mahdollisesti sisältyä myös apteekkikuljetus. (Hintsanen 1.7.2010.)

Pyhtään kunnan ruokakuljetukset on mahdollista yhdistää alueeseen 1, joka suuntautuu Pyhtään kirkonkylään ja Purolaan. Lisäksi alueen 1 jakeluajankohta on suunniteltu sama kuin ruokakuljetuksien (kello 10.15 vrt. 10.20). Ruokakuljetusreitit uudistamiseen vaikuttavat kuljetuksen kokonaiskesto ja pituus, jättöpaikkojen ruokailuajankohdat (koulut ja päiväkodit) sekä niiden määrä.

Medineuvo Oy hakeutui konkurssiin syksyllä 2010. Pyhtään kunnan sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 11.10.2010 pidetyssä kokouksessa, että kotihoito siirtyy kunnan omaksi toiminnaksi 14.10.2010 alkaen (Tehostetun kotihoidon kehittämiskumppanuussopimuksen päättyminen ja kotihoitotoiminnan jatkuminen 2010).

9 PYHTÄÄN PALVELULINJA

Pyhtään palvelulinjan auto on 18-paikkainen pikkubussi (Pukkila 24.6.2010), joka liikennöi reitillä (Roones) - Pyhtään kirkonkylä – (Purola) – Siltakylä – Prisma (Pyhtään palvelulinja – esite, 2010). Linjaa on ajettu kolme vuotta ja sitä hoitaa Jyrkilä Oy. Pyhtään palvelulinjan reitin pituus on 30 kilometriä. (Jyrkilä 14.7.2010.) (Ks. liite 9.)

Palvelulinja liikennöi joka arkiperjantai (vuonna 2010): meno Roonesista kello 9.40 – 10.40 ja paluu Prismalta kello 12.00 – 13.00. Matkan hinta vaihtelee 3,00 € ja 4,50 € välillä sen mukaan, mistä asiakas nousee kyytiin ja minne hän on menossa (hinta/suunta). Palvelulinjan kyytiin pääsee reitin varrelta linja-autopysäkeiltä tai kutsuamalla auton hakemaan sovitusta paikasta, kuten Jonakorven tienhaaran pysäkiltä. Pyhtään palvelulinja on kaikkien pyhtääläisten käytettävissä. (Pyhtään palvelulinja -esite 2010.) (Ks. liite 9.)

Pyhtään palvelulinja on kiinteän ja kutsuohjatun reitin välimuoto, jossa asiakas voi kutsua (soittaa) auton kiinteältä reitiltä poikkeamaan Roonesin, Nerdrumintien, Jonakorven tienhaaran, Purolan tai Mokrantien kautta hakemaan hänet. Asiakkaan on soitettava liikennöitsijälle viimeistään perjantaina kello 9.00. (Pyhtään palvelulinja -esite 2010.) (Ks. liite 9.)

Pyhtään palvelulinja on sidottu aikataulullisesti koulukuljetuksiin. Perjantaisin viimeinen koulukuljetusajo päättyy Suur-Ahvenkosken koululle Pyhtään kirkonkylään. Sieltä pikkubussi ajaa Roonesiin ja aloittaa palvelulinjavuoron ajamisen. Palatessaan Prismalta ja vieden matkustajat kotiin pikkubussi ajaa Suur-Ahvenkosken koululle,

koska oppilaat pääsevät kotiin kello 13.15. Jos menomatka kestää normaalia pidempään, esimerkiksi ajetaan Jonakorven ja Purolan kautta, se lyhentää asiointiaikaa Prismassa, koska palvelulinjan paluuvuoron on lähdettävä kello 12.00, jotta pikkubussi ehtii Suur-Ahvenkosken koululle kello 13.15. (Jyrkilä 14.7.2010.)

Pyhtään palvelulinjan käyttäjämäärä oli yhteensä 578 matkustajaa vuonna 2009, jolloin ajopäiviä oli 47. Matkakortilla maksettuja matkoja oli ainoastaan kaksi kappaletta koko vuonna. Palvelulinjaa ajettiin torstaisin (tammi – toukokuu), keskiviikkoisin (kesä – heinäkuu) ja perjantaisin (elo – joulukuu) vuonna 2009. Keskimäärin jokaisella ajokerralla oli 12,3 matkustajaa, joista suurin kuorma oli 20 matkustajaa ja pienin neljä matkustajaa. (Linjan yhteenveto 2010.)

Vuoden 2010 kesäkuuhun mennessä matkustajia on käynyt 282 kappaletta. Ajopäiviä on ollut 25 ja jokainen vuoro on ajettu perjantaisin lukuun ottamatta pyhäpäivistä johtuvia torstai-ajoja (2 kpl). Jokaisella vuorolla on ollut keskimäärin 11,3 matkustajaa, ja suurin kuorma on ollut 18 matkustajaa. Perjantaina 21.5. ajettulla vuorolla puolestaan ei ollut yhtään matkustajaa. (Linjan yhteenveto 2010.)

Pyhtään palvelulinja ajoi poikkeuksellisesti juhannusviikolla torstaina 24.6.2010, jolloin haastateltiin kuljettajaa ja matkustajia. Palvelulinja ajoi normaalin reitin Roonesista Prismalle. Linjan kyydissä oli tällöin kuusi matkustajaa, kun esimerkiksi viimeksi oli ollut 17. Matkustajat arvelivat sukulaisten tulon juhannuksen viettoon vähentäneen palvelulinjan matkustajamäärää.

Matkustajat kehuivat liikennöitsijän ammattitaitoa ja palvelualltiutta, koska paluumatkalla pikkubussi vie matkustajat kauppakasseineen suoraan kotiportille. Palvelulinja mahdollistaa ikäihmisten kaupassa asioimisen ja juttelutuokion meno- ja paluumatkalla. Matkan aikana nousi esiin kuitenkin matkustajien epätietoisuus palvelulinjan liikennöintiäikataulusta. Tähän toivottiin muutosta. Monella palvelulinjan käyttäjällä ei ole kotonaan tietokoneen mahdollistamaa internetiä, jossa viimeisimmät ajantasaiset tiedot palvelulinjan aikataulumuutoksista tiedotetaan. Matkustajat toivoivat aikataulumuutoksista paperiversiota, joka jaettaisiin koteihin.

Pyhtään kunnassa ilmestyy Pyhtäänlehti, joka jaetaan kotitalouksiin Loviisan Sanomien yhteydessä muutaman kerran kuukaudessa. Lehtien yhteinen jakelulevikki on 7 600 taloutta ja lukijoita on noin 18 000. (Pyhtäänlehti 2010.) Pyhtäänlehti on Pyh-

tään kunnan virallinen ilmoituskanava (Asunto- ja henkilöstösihteeri Terttu Takoja, 24.6.2010, Pyhtää).

Pyhtään palvelulinja on osoittautunut myös Pyhtään kunnalle edulliseksi vaihtoehdoksi tukea säännöllistä vuoroliikennettä (Hallinto- ja taloussihteeri Sirpa Holm, 1.6.2010, Pyhtää). Pyhtään palvelulinjasta ei ole solmittu virallista hankintasopimusta, vaan siitä on ainoastaan olemassa hankintapäätös (Rosberg 22.6.2010).

10 KULJETUSKUSTANNUKSET

Pyhtään kunnan kuljetuskustannukset koostuvat suurimmaksi osaksi kunnan sisäisistä koulukuljetuksista, jotka kuuluvat *Yhteisiin peruskoulupalveluihin*. Kunnan ulkopuolelle suuntautuvat koulukuljetukset puolestaan kuuluvat *Ostettaviin peruskoulupalveluihin*. Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut ovat nykyisin nousseet suurimpiin kuljetuskustannuksiin, koska niistä kertyviä kustannuksia ei ollut vuonna 2007, vaikka vaikeavammaisten kuljetuspalveluita on järjestetty joka vuosi (taulukko 7). Aikaisempien vuosien kuljetuskustannuksia ei ole saatavilla, koska vuonna 2007 Pyhtään kunnassa otettiin käyttöön nykyinen kustannustietojärjestelmä ja kaikki sitä aikaisemmat tiedot jäivät vanhaan järjestelmään (Hallinto- ja taloussihteeri Sirpa Holm, 1.7.2010, Pyhtää).

Taulukko 7. Pyhtään kunnan suurimmat kuljetuskustannukset vuosina 2007 – 2009

(Pyhtään kunta)

KULJETUSKUSTANNUKSET / Pyhtään kunta

Suurimmat	2007	2008	2009
Yhteiset peruskoulupalvelut	237 839	286 256	324 402
Ostettavat peruskoulupalvelut	51 457	77 224	68 914
Kehitysvammaisten suojatyö	25 671	33 047	35 801
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut	0	2 339	21 200
Perusterveydenhuollon avohoitto	37 600	57 469	51 642
Kokonaiskustannukset	392 327	498 926	553 057

Kustannusten kasvu vuodesta 2007 vuoteen 2008 oli 27 % eli 106 599 euroa.

Kustannusten kasvu vuodesta 2008 vuoteen 2009 oli 11 % eli 54 131 euroa.

Pyhtään kunnassa oppilaat ovat hieman vähentyneet viime vuosien aikana (taulukko 8). Kuitenkaan käyttömenot oppilasta kohden eivät ole pienentyneet vaan hieman nousseet. Ostettavien peruskoulupalveluiden piirissä olevien oppilaiden määrä on vä-

hentynyt seitsemällä oppilaalla, mutta käyttömenot ovat puolestaan nousseet 32 %:lla kahden viimeisen vuoden aikana. Pyhtään kunnan sisällä koulutettavien oppilaiden määrä on puolestaan pudonnut 21 oppilaalla ja käyttömenot ovat kasvaneet vain kolmella prosentilla.

Taulukko 8. Pyhtään kunnan oppilaskustannukset vuosina 2007 – 2009
(Tilinpäätös 2008, 25; Tasekirja 2009, 34)

MITTARIT	TP 2007	TP 2008	TP 2009
Oppilaat / omat koulut	645	650	624
Kuljetusoppilaat (kunnan sisäiset)	230	235	222
Oppilaat ostopalvelu	35	32	27
Käyttömenot/oppilas/oma toiminta	6 277	6 563	6 462
Käyttömenot/oppilas/ostopalvelu	4 271	5 207	5 633

Yhteiset peruskoulupalvelut sisältävät koulukuljetuksiin liittyvien matkojen kustannukset. Taulukkoon 9 on otettu mukaan liikennöitsijät ja Oy Matkahuolto Ab. Pyhtään kunta ostaa (koulujen kautta) vuosittain Oy Matkahuolto Ab:lta kuljetusoppilaille vuoroliikenteeseen tarvittavat matkakortit.

Liikennöitsijä 1:lle maksetut kulut ovat nousseet vuosittain noin 50 %. Kuitenkin kahden vuoden (vuosien 2007 – 2009) aikana kustannukset ovat nousseet yli 100 %. Muiden liikennöitsijöiden (liikennöitsijä 2:n ja liikennöitsijä 3:n) osalta kulut ovat hieman jopa pienentyneet. Liikennöitsijä 4 on jäänyt eläkkeelle vuoden 2009 jälkeen (Tekninen johtaja Nina Aro, 30.7.2010, Pyhtää). (Ks. taulukko 9.)

Taulukko 9. Pyhtään kunnan suurimmat koulukuljetuskustannukset vuosina 2007 – 2009.
Vuosien 2010 – 2011 kustannukset ovat ennusteita. (Pyhtään kunta ja tarkistustyökalu)

Yhteiset peruskoulupalvelut

	Vuosi:			ENNUSTE:	
	2007	2008	2009	2010	2011
Liikennöitsijä 1	85 393,50	135 904,00	193 230,60	248 448,10	232 723,20
Liikennöitsijä 2	9 042,70	39 722,70	33 020,50	23 057,44	29 425,20
Matkahuolto Oy	70 662,50	96 587,30	78 934,40	80 000,00	80 000,00
Liikennöitsijä 4	35 136,70	17 079,30	9 899,80	0,00	0,00
Liikennöitsijä 3	2 822,20	11 646,80	15 340,70	10 010,00	20 460,00
YHT:	203 057,60	300 940,10	330 426,00	361 515,54	362 608,40
Liikennöitsijät 1, 2 ja 3	YHT: 97 258,40	187 273,50	241 591,80	281 515,54	282 608,40

Koulukuljetukset on kilpailutettu edellisen kerran vuosina 2007 ja 2009. Kilpailutusten jälkeen kulut ovat kuitenkin vain jatkaneet nousuaan (ks. taulukko 9). Uusimman kilpailutuksen sopimukset ovat voimassa vuoden 2011 heinäkuuhun asti, ellei yhden lisävuoden optioita käytetä eli sopimukset jatkuisivat vielä yhden vuoden lisää.

Vuosien 2010 ja 2011 ennusteet laskettiin käyttämällä kiinteähintaista tarkistustyökälua (ks. 11 Tarkistustyökälu). Vuoden 2010 kevätpuoliskon kustannukset perustuvat kuitenkin liikennöitsijöiden laskuista otettuihin lukuihin, kun taas syksypuolisko on laskettu tarkistustyökäluun avulla. Taulukossa 9 on laskettu yhteen myös kolmen suurimman liikennöitsijän todelliset kustannukset ja kustannusennusteet. Matkahuollolle maksettava 80 000 € suuruinen kustannus (ks. taulukko 9) on saatu vertaamalla edellisvuosien matkakorttien käytöstä aiheutuneita kustannuksia. Vuosi 2011 laskettiin kokonaan tarkistustyökäluun avulla, koska kalenterista pystyttiin arvioimaan vuoden 2011 ajopäivät. Laskelman yksinkertaistamiseksi hinnat määriteltiin kiinteiksi, koska liikennöitsijöiden laskujen mukaan päivähinnat vaihtelevat erinäisistä syistä kuukausittain.

11 TARKISTUSTYÖKÄLU

Tarkistustyökälu on Microsoft Officen Excel -taulukkolaskentaohjelmaan rakennettu laskuri, joka laskee ja tarkastaa koulukuljetuskustannuksia. Tarkistustyökälu auttaa kunnan henkilöstöä seuraamaan ja suunnittelemaan koulukuljetuksiin liittyviä kustannusmuutoksia tulevaisuudessa.

Pohdittaessa vaihtoehtoja tarkistustyökälulle päädyttiin MS Excel -taulukkolaskentaohjelmaan, koska se oli jo valmiiksi asennettu jokaiselle kunnan tietokoneelle ja sen käyttö oli tuttua ja yksinkertaista henkilöstölle. Vaihtoehtona pohdittiin myös erillisen laskentaohjelman hankkimista, mutta siitä luovuttiin sen kalleuden vuoksi.

Tarkistustyökäluusta rakennettiin kaksi erilaista versiota: reitti- ja kilometrikohtainen ja kiinteähintainen tarkistustyökälu. Laskureita tehtiin kaksi, koska huomattiin, että liikennöitsijöiden laskutusperusteet erosivat toisistaan. Laskureiden toimintaperiaatteet ovat kuitenkin samanlaiset: vain ajopäivien lukumäärät kuukaudessa muuttuvat. Ne lasketaan kuukauden arkipäivien mukaan, mutta huomioon on otettava juhlapäivät, kouluvuoden lomat ja poikkeukset (ylimääräinen vapaapäivä), jolloin opetusta ja kuljetusta ei järjestetä. Ajopäivien lukumäärät vaihtelevat 3 ja 23 päivän välillä luku-

vuonna 2010 – 2011. Tällöin myös kuukausikustannukset vaihtelevat, koska ne ovat suoraan verrannollisia ajopäivien lukumäärään kuukaudessa. Ajopäiviä on keskimäärin 18 kappaletta kuukaudessa kouluvuoden aikana.

Tarkistustyökalut koostuvat kahdesta vaiheesta. VAIHEESSA 1 (ks. liite 10 ja kuva 9) lasketaan kuukausikustannus. Ainoa muutettava muuttuja on ajopäivien lukumäärä ja jokaisen kuukauden kustannus pitääkin laskea erikseen. Vuosikustannuksessa (VAIHEESSA 2) on merkitty kouluvuoden kuukaudet ja niiden ajopäivät. Lukuvuoden aikana useassa kalenterikuukaudessa on yhtä monta ajopäivää, joten kuukausikustannukset ovat tällöin myös yhtä suuret näinä kuukausina. VAIHEESSA 1 laskettu kuukausikustannus merkitään käsin VAIHEEN 2 jokaisen kuukauden kohdalle. VAIHE 2 on molemmissa tarkistustyökaluissa samankaltainen (kuva 8), paitsi reitti- ja kilometrikohtaisessa tarkistustyökalussa voi lisätä lasketun lisätyökustannuksen loppusummaan. Lisäksi lukukausien kokonaiskustannukset on laskettu erikseen syksyn ja kevään osalta. Loppusumma (punaisella pohjalla) on koko vuodelle ennustettava koulukuljetuskustannus kunnalle. Summa vastaa kunnan kustannustietojärjestelmän kuljetuskustannuksissa *Yhteiset peruskoulupalvelut* -kohtaa (ks. taulukko 6).

Tarkistustyökalut testattiin sijoittamalla edellisvuosien ajopäiväkertymät tarkistustyökaluun ja vertaamalla saatuja tuloksia niiden vuosien todellisiin toteutumiin.

13	VAIHE 2				
14	Vuosikustannus				
15		Kuukausi	Ajopäivät	Hinta	
16	Syksy 2010	ELO	16	24 310,40	
17		SYYS	22	33 426,80	
18		LOKA	16*	24 310,40	
19		MARRAS	22	33 426,80	
20		JOULU	15	22 791,00	
21			YHTEENSÄ:	138 265,40	€
22	Kevät 2011	TAMMI	16	24 310,40	
23		HELMI	15**	22 791,00	
24		MAALIS	23	34 946,20	
25		HUHTI	19	28 868,60	
26		TOUKO	22	33 426,80	
27		KESÄ	3	4 558,20	
28			YHTEENSÄ:	148 901,20	€
29					
30					
31			KOKO VUOSI YHTEENSÄ:	287 166,60	€
32					

Kuva 8. Tarkistustyökalujen laskentavaihe 2

Reitti- ja kilometrikohtainen tarkistustyökalu

Tarkistustyökalun laskurissa kiinteitä muuttujia ovat reittien kilometrimäärä, alkukilometrimäärä ja hinta. Reitin kilometrimäärä on laskettu Etelä-Kymenlaakson kartta-palvelun mittaustoiminnolla (ks. sivu 26). Reittien alku- ja loppupisteet ovat aina kyseessä olevalla koululla. Alkukilometrit (32 km) lisätään reitin pituuteen, koska usein liikennöitsijät ajavat ensin kotipaikaltaan Pyhtäälle, josta he sen jälkeen alkavat ajaa koulukuljetusreittiä. Tämän takia reitin kilometrit on laskettu koululta ja takaisin. Hinta perustuu osittain liikennöitsijöiden laskutukseen, mutta hinnassa on kuitenkin otettu huomioon Pyhtään kunnan oma näkökulma kustannuksiin. (Ks. liite 10.)

Reitti- ja kilometrikohtaisessa tarkistustyökalussa on nimetyt reitit ja jokaisen reitin kohdalla on numerokerroin. Kerroin tarkoittaa, kuinka monta kertaa reitti ajetaan päivän aikana. Kerrointa ei tarvitse muuttaa. Jos koulukuljetussuunnitelma muuttuu oleellisesti tulevina lukuvuosina, kerroin on määriteltävä uudestaan. Kerrointa määriteltäessä lasketaan yhteen kaikki koulupäivän alkamis- ja päättymisajankohdat. Tällöin saadaan suurin mahdollinen ajokertymä päivän aikana, ja tätä lukua käytetään kertoimena. Näin kerroin antaa suurimman kustannuskertymän päivässä ja kuukaudessa. (Ks. liite 10.)

Kiinteähintainen tarkistustyökalu

Kiinteähintaisessa tarkistustyökalussa hinnat on merkitty liikennöitsijäkohtaisesti, jolloin hinta on kunnan maksama kustannus liikennöitsijälle. Tämän hetkisessä tarkistustyökalussa on kolme liikennöitsijää, jotka hoitavat koulukuljetuksia (kuva 9). Hinnat ovat määräytyneet liikennöitsijöiden laskutuksen mukaan, ja ne on ilmoitettu verottomina. Jos liikennöitsijä ajaa esimerkiksi kaksi kouluajoa päivässä, se näkyy myös laskutuksen erittelyssä, jolloin kiinteä kustannus on laskettu päiväkohtaisesti. Kuukausikustannukset määräytyvät kuukauden ajopäivien mukaan. Lisäksi tarkistuslaskurissa otetaan huomioon lisätyökustannus ainoastaan nimellisesti.

	A	B	C	D	E
1	TARKISTUSTYÖKALU	Kiinteä hinnoittelu			
2					
3	Kuukauden ajopäivät	16		ALVO %	
4					
5	VAIHE 1				
6	Kuukausikustannus				
7		Hinta	Ajopäivät	YHTEENSÄ	
8	Liikennöitsijä 1	1 251,2	16	20 019,20	+ lisätyö
9	Liikennöitsijä 2	158,2	16	2 531,20	+ lisätyö
10	Liikennöitsijä 3	110,0	16	1 760,00	+ lisätyö
11			YHTEENSÄ	24 310,40	€
12					

Kuva 9. Kiinteähintaisen tarkistustyökalan laskentavaihe 1

12 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSEHDOTUKSET

Selvitystyön neljää osa-aluetta ei voida yhdistää jo esimerkiksi lainsäädännön vuoksi (vrt. vammaispalvelu ja ruokakuljetus), joten osa-alueet käsitellään erikseen. Lisäksi johtopäätöksissä on selostettu kustannukset.

Kustannukset

Koulukuljetuskustannukset ovat nousseet vuosi vuodelta korkeimmiksi. Vuodesta 2007 vuoteen 2009 kokonaiskustannusten nousu on ollut yli 60 %. Yksittäiselle liikennöitsijälle maksetut kulut ovat nousseet jopa yli 400 % vuoden 2007 ja 2008 välisenä aikana. Kustannusten nopeaa nousua selittävät liikennöitsijöiden kanssa solmitut sopimukset ja sitä kautta lisääntyneet ajot. Edellisen kerran koulukuljetukset kilpailutettiin vuonna 2009. Kulut ovat kuitenkin nousseet, vaikka kuljetussopimuksissa määrättiin hintojen olevan muuttumattomat sovittun ajan.

Ongelmaksi nousivat liikennöitsijöiden laskutusperusteet. Esimerkiksi eräs liikennöitsijä laskuttaa kiinteän päivähinnan mukaisesti, johon lisätään vain lisätyökustannukset. Kiinteässä hinnassa ei kuitenkaan näy ajokertojen määrä päivässä tai niiden muutokset. Hinta on määräytynyt suoraan liikennöitsijän tekemän tarjouksen mukaan, joka löytyy hankintasopimuksen yhteydestä. Kiinteä hinta mahdollistaa liikennöitsijän liikumavaran: toisinaan enemmän ja toisinaan vähemmän ajokertoja päivää kohti.

Koulujen työjärjestykset ja koulukuljetukset lähdettiin suunnittelemaan niin, että kustannussäästöjä saataisiin vähentämällä lähtöajankohtia ja sitä kautta ajokertoja päivän

aikana. Ennen koulukuljetuksien lähtöajankohtia oli seitsemän (kello 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00 ja 15.00). Lukuvuodelle 2010 – 2011 lähtöajankohdat vähennettiin pääsääntöisesti kolmeen kappaleeseen (kello 9.00, 13.00 ja 15.00). Tämän myötä myös ajokerrat päivässä vähenivät. Kuitenkaan tämä ei näy kustannuksissa, koska liikennöitsijä on hinnoitellut koulukuljetuksiin kiinteän päivähinnan. Koulujen lukujärjestykset kuitenkin muuttuvat lukuvuosittain, joten muutosten pitäisi olla hinnoissakin vuosittaisia.

Vuonna 2009 tehdystä koulukuljetusten tarjouskilpailusta ei ole saatu kustannussäästöä, jota kunta on tavoitellut. Ratkaisuvaihtoehtona voisi olla kilometrihinnan pyytäminen reittikohtaisen hinnan sijasta tarjouskilpailussa. Kilometrihinnoittelun avulla saataisiin yksinkertaistettua laskutusta ja tarjousten vertailua, koska kaikkien liikennöitsijöiden hinnoittelu olisi yhtenevää. Jos tarjouskilpailussa pyydetään ainoastaan reittikohtainen hinnoittelu ja reitit ovat hyvin laveasti suunniteltuja, pääsevät liikennöitsijät suunnittelemaan itse tarkat koulumatkareitit ja hinnoittelemaan ne. Tällöin kunta ei varsinaisesti tiedä koulukuljetusreittien hinnoitteluperiaatteita, vaan maksaa vain saapuvat laskut.

Kun koulukuljetuksia kilpailutetaan, annettaisiin tarjouskilpailuun osallistuville tarkka koulukuljetusportfolio, joka sisältäisi koulumatkojen reitit kilometreineen ja karttoineen sekä koulujen alustavat työjärjestykset, joista kävisi ilmi myös tarvittavien koulukuljetusten aikataulus. Jos olisi mahdollista, tehtäisiin alustavat työjärjestykset koko sopimuskauden ajalta, koska tällöin muutokset olisivat jo ennakolta tiedossa (ajopäivät ja lomat). Hinnat pyydetäisiin kilometrihintoina reittikohtaisesti (tai reiteistä riippumatta) ja lisätyö minuuttihinnoitteluna, kuten on yleisenä kauppatapana. Tällöin saataisiin kokonaiskustannus selville valmiiksi suunnitelluista reiteistä ja kustannusten vertailu olisi yksinkertaisempaa ja tarkempaa.

Koulukuljetukset

Koulukuljetukset oli reititetty jo edellisen kilpailutuksen yhteydessä vuonna 2009, kun tarjouspyyntöön oli määritelty tarvittavat reitit. Huutjärven koulun rehtori muutti työjärjestyksiä lukuvuodelle 2010 – 2011 niin, että kuljetusoppilaat tulevat kouluun kello 9.00 ja pääsevät kotiin kello 13.00 tai 15.00. Tämän myötä koulukuljetukset järjestettäisiin edellä mainittuina kellonaikoina muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Näin koulukuljetusten ajokerrat vähenisivät ja kyytien matkustajamäärät suurenisivat. Reh-

tori on ottanut huomioon Pyhtään kunnan koulukuljetussäännön ja varsinkin taloudellisuuden, kun hän on aloittanut lukujärjestysten muokkaamisen.

Koulukuljetuksiin tulee lisäksi toinen muutos, joka koskee Munapirtissä asuvia oppilaita. Liikennöitsijä kerää kaikki Munapirtissä asuvat kuljetusoppilaat koulujen yhteiseen oppilaskuljetukseen ja vie heidät Pyhtään ruotsinkielisen koulun piha-alueelle. Huutjärven koulun oppilaat vaihtavat Pohjolan Liikenteen vuorolinja-autoon ja Suur-Ahvenkosken koulun oppilaat jatkavat liikennöitsijän linja-autolla Pyhtään kirkonkylään. Pyhtään ruotsinkielisen koulun oppilaat puolestaan jäävät odottamaan koulun alkamista koulunsa pihalle. Kuljetusjärjestely toteutetaan jo lukuvuonna 2010 – 2011. Se yhdistää kunnan koulujen oppilaskuljetuksia ja vähentää vähäisten oppilasmäärien kuljettamista Munapirttiin/Munapirtistä.

Logistisesti koulukuljetusreitit ovat tämän hetken tietojen mukaan optimaalisesti reititettyjä. Reittien yhdistäminen on mahdollista vain Munapirtin osalta, mikä toteutettiin. Ajokertojen optimointi olisi mahdollista koulujen työpäivän alkamisajankohdan muuttamisella suhteessa toisiin kouluihin. Jos toinen koulu aloittaisi koulupäivänsä kello 8.00 ja toinen kello 8.15, jäisi liikennöitsijöille enemmän aikaa hakea oppilaita kyytiin samalta alueelta kumpaankin kouluun, jolloin vältyttäisi ajamasta useammalla koulukuljetusautolla tai edestakaisin samalla autolla. Tämä tarkoittaisi porrastettua koulupäivän aloittamista kunnan kaikkien koulujen osalta.

Selvitystyön yhtenä tehtävänä oli selvittää, kuinka suuret ovat koulukuljetuskustannukset, jos jokin kunnan kouluista lakkautettaisiin. Selvitystyöhön valittiin Hirvikosken ja Suur-Ahvenkosken koulut. Ensimmäiseksi selvitettiin, kulkeeko vuoroliikennettä työjärjestysten mukaisesti. Tämän jälkeen koottiin koulukuljetusreitit, jotka on tilattava liikennöitsijöiltä. Reittien kustannukset laskettiin kilometrihinnoittelun mukaisesti, mikä löytyy myös tarkistustyökälistä. Laskelmat oli tehty keskimääräisten ajopäivien (18) mukaan kuukaudessa ja päivittäiset ajokerrat oli laskettu suurimman todennäköisimmän ajokertymän mukaisesti (työjärjestykset), joten laskelmat ovat vain suuntaa antavia. Lopullisessa vertailussa on lisäksi otettava huomioon tarvittavien matkakorttien lataamis- ja matkustuskustannukset sekä mahdolliset odotustunnit.

Hirvikosken koulun koulukuljetuskustannukset laskettiin vertaamalla, kumpaan kouluun oppilaiden siirtäminen olisi edullisempaa: Huutjärven vai Suur-Ahvenkosken kouluun. Hirvikosken koulun oppilaiden siirtäminen Suur-Ahvenkoskelle maksaisi

noin 72 900 € vuodessa, koska aikataulullisesti oppilaille ei kulkisi sopivaa vuoroliikennettä, vaan koulukuljetus olisi hoidettava tilausajona. Oppilaiden siirtäminen puolestaan Huutjärven kouluun maksaisi vuodessa 19 926 €, koska oppilaat käyttäisivät pääsääntöisesti vuoroliikennettä.

Suur-Ahvenkosken koulun lakkauttaminen puolestaan siirtäisi oppilaat joko Hirvikosken tai Huutjärven kouluun. Hirvikoskelle ei kulje kuin aamuisin vuorolinja-auto, joten muina aikoina on tilattava koulukuljetus. Oppilaiden siirtäminen Hirvikoskelle maksaisi yhteensä 116 883 € vuodessa. Oppilaiden siirtäminen puolestaan Huutjärvelle maksaisi 15 552 € vuodessa. Laskelmaan oli otettu mukaan myös Munapirtin reitin kustannukset, jotka olivat erikseen 42 282 € vuodessa (yhteensä 57 834 €). Munapirtti-reitti ajettaisiin joka tapauksessa, koska sieltä on jo tulossa oppilaita Huutjärven kouluun.

Pyhtään kunnassa päädyttiin siihen, että koulukuljetuskustannusten nousu johtuu epäonnistuneesta koulukuljetuksien kilpailutuksesta vuonna 2009. Kehitysehdotukseksi nousi tarjouskilpailun muuttaminen niin, että suunnitellaan aiemmin mainittu koulukuljetusportfolio, joka olisi valmiina jo ennen tarjouskilpailun aloittamista.

Tällä hetkellä lainsäädäntö ainoastaan suosittelee alkolukon käyttöä koulukuljetuksissa. Alkolukko tulee kuitenkin lakisääteisesti pakolliseksi koulukuljetuskäytössä oleviin ajoneuvoihin muutaman vuoden kuluttua. Pyhtään kunta mahdollisesti kilpailuttaa suurimman osan koulukuljetuksista vuonna 2011 (jos optiovuotta ei käytetä), jolloin alkolukko voitaisiin lisätä pakolliseksi ajovarusteeksi tulevaan tarjouskilpailuun.

Pyhtään ruokakuljetukset

Pyhtään kunnan ruokapalveluyksikkö kilpailutti Seutuhankinnan kautta ruokakuljetukset keväällä 2010. Luparikkomuksen takia ruokakuljetuksia alkoi hoitaa myös viime vuonna ruokia kuljettanut yritys. Ruokakuljetukset hoidetaan pakettiautolla, johon mahtuvat Huutjärven keskuskeittiössä pakattavat kuljetuslaatikot viiteen eri toimipaikkaan.

Ruokakuljetukset oli tarkoitus yhdistää Medineuvo Oy:n kotihoidon ateriapalvelun kanssa, mutta Medineuvo Oy hakeutui konkurssiin syksyllä 2010, joten näiden kuljetusten yhdistäminen jäi saavuttamatta.

Pyhtään vammaispalvelu

Vammaispalvelulain piirissä olevat asiakkaat ovat saaneet lakisääteisesti luvan käyttää 18 yhdensuuntaista matkaa, joista he maksavat ainoastaan omavastuun verran. Sote-tietojärjestelmän yhteenvedosta kuitenkin nähdään, että kuljetuksia ei ole läheskään yhtä paljon kuin asiakkaat saisivat niitä käyttää. Asiakkaat ovat käyttäneet lakisääteisestä ajo-oikeudestaan ainoastaan 17 % vuonna 2009.

Sosiaalihuoltolain alaiset asiakkaat käyttävät saman periaatteen mukaisesti kuljetusoi-keuttaan kuin vammaispalvelun asiakkaat: he maksavat omavastuun verran kuljetuista matkoista. Heille myönnetään pääasiallisesti 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Asiakkaat ovat kuitenkin käyttäneet vain 32,5 % vuotuisesta taksikyytioikeudestaan vuonna 2009.

Sote-kortin ominaisuuksiin kuuluu, että ainoastaan yhdestä kortista veloitetaan kuljetun matkan hinta, jos matkustajia on enemmän kuin yksi. Tällöin yhteiskuljetukset jäisivät myös kunnan asiakkaille itselleen edullisimmiksi, koska he voisivat jakaa taksikyydistä jäävän omavastuuosuuden kyytiläisten kesken.

Yhteiskuljetusominaisuutta on vaikea toteuttaa asiakkaiden keskuudessa, koska he haluavat useinkin mennä yksin asioimaan. Suositon kuitenkin, että asiakkaita muistutettaisiin sote-kortin kimpakyytimahdollisuudesta. Matkustajilla ei tarvitsisi olla sama tietty määränpää, vaan ainoastaan riittäisi yhteinen suunta, esimerkiksi Kotkansaari. Vaihtoehtona voisi olla myös kuukausittainen teemamatka lähialueelle, kuten Jumal- niemen kauppakeskukseen. Matkustajat voisivat palata takaisin kotiin joko yksin tai yhdessä, jos asiointiaika olisi kaikille riittävä. Yhteiskuljetus olisi kuitenkin sosiaali- nen tapahtuma, joka varmasti piristäisi ja virkistäisi matkustajien mieliä sekä toisi li- sää mielekkyyttä arkeen.

Lisäksi mietittäessä Pyhtään palvelulinjan soveltavuutta vammaispalvelun asiakkaille kävi ilmi, että palvelulinja on suunnattu erityisesti vielä liikkuville iäkkäille ihmisille, ei niinkään vammaispalvelun asiakkaille. Vammaispalvelun asiakkaat tarvitsevat usein kuljetuksen suoraan kotioven edestä määränpään oven edustalle rajoittuneen lii- kuntakyvyn vuoksi. Asiakkaat eivät lisäksi jaksakaan kovinkaan kauan istua paikoillaan vaivojensa takia. Vammaispalvelun asiakkaat tarvitsevat yleisesti saattoapua (esimer- kiksi tukea autoon nousussa), jota he eivät välttämättä saisi palvelulinjan kyydissä.

Palvelulinjan kulkuneuvo ei ole toisaalta suunnattu erityistarpeita omaaville matkustajille kuten matalalattialinja-auto, vaan se on pikkubussi, jolla hoidetaan samana päivänä myös koulukuljetuksia. Tällöin vammaispalvelun ja Pyhtään palvelulinjan yhdistäminen ei ole mahdollista.

Pyhtään palvelulinja

Pyhtään palvelulinjan aikataulu on sidottu koulukuljetuksiin, koska se ajetaan aamu- ja iltapäivän koululaisliikenteen välissä. Palvelulinja vie perjantain viimeisen aamu-päivän koulukuljetuksen Suur-Ahvenkosken koululle, josta auto ajaa Roonesiin. Prismalta palvelulinjan on lähdettävä tuntia aikaisemmin takaisinpäin, koska iltapäivän ensimmäisen koululaisvuoron liikennöinti aloitetaan myös Suur-Ahvenkosken koululta. Pyhtään palvelulinja ja koulukuljetukset on jo osittain yhdistetty, koska muutoin pikkubussi olisi käyttämättömänä tuon väliajan perjantaisin.

Pyhtään palvelulinjan toiminnassa on tärkeää saada linja pysyväksi ja tuottavaksi. Palvelulinjasta ei ole tehty hankintasopimusta, vaikka linja on ollut toiminnassa jo kolmisen vuotta. Laki julkisista hankinnoista vahvistaa, että hankintasopimus syntyy vasta allekirjoitusten jälkeen.

Pyhtään palvelulinja on tarkoitettu koko kunnan väelle, mutta sitä käyttävät pääasiassa vanhemmat ihmiset, ja linjan säännöllisyys onkin heille tärkeää. Haastatteluissa kävi ilmi, että matkustajia häiritsi toistuva epätietoisuus palvelulinjan aikatauluista. Lisäämällä tiedottamista saataisiin poistettua linjan liikennöinnin epävarmuus jopa liikennöitsijältä itseltään.

Pyhtään palvelulinjan tiedottaminen sekä internetissä että paperisena versiona lisäävät tietoisuutta palvelulinjasta. Pyhtään kunnan virallinen ilmoituskanava on Pyhtäänlehti - Pyttisbladet. Suosittelen, että Pyhtään palvelulinjan tiedottaminen tapahtuisikin Pyhtäänlehden kautta. Ilmoitus olisi lehdessä vain kaksi kertaa vuodessa: touko- ja elokuussa. Ensimmäisen kerran ilmoitus olisi Pyhtäänlehden elokuun numerossa. Ilmoituksesta kävisi ilmi, milloin palvelulinja ajaa ja mitkä ovat poikkeusviikot. Poikkeusviikoilla tarkoitetaan viikkoja, jolloin palvelulinja kulkee normaalista poikkeavalla aikataululla. Ilmoitus olisi voimassa seuraavan vuoden toukokuun loppuun asti. Toinen ilmoitus ilmestyisi Pyhtäänlehdessä toukokuun aikana, jossa ilmoitettaisiin kesäkuukausien aikataulu ja sen poikkeukset. Pyhtäänlehden etuihin kuuluu, että se jaetaan jo-

kaiseen pyhtääläiseen kotitalouteen ja on näin myös kunnan kesäasukkaiden saatavilla. Lehdestä ilmoitus on helppo leikata talteen ja säilyttää näkyvällä paikalla.

Pyhtään palvelulinja on kunnan näkökulmasta edullinen vaihtoehto tukea joukkoliikennettä. Kunta maksaa reitin kustannuksista vähennettävien lipputulojen jälkeen jään erotuksen Jyrkilä Oy:lle. Jotta Pyhtään palvelulinja olisi kannattava, lipputulojen pitäisi kattaa ajokerroista aiheutuvat kustannukset. Jyrkilä Oy:n matkustajatiedoista nähdään, että Pyhtään palvelulinjan pikkubussi on toisinaan täynnä ja toisinaan melko tyhjä. Linja saataisiin kannattavaksi, jos pikkubussi olisi täynnä joka ajokerta.

13 YHTEENVETO

Pyhtään kunnan selvitystyö koostui neljästä eri kuljetusosa-alueesta: koulukuljetuksesta, vammaispalvelusta, ruokakuljetuksesta ja Pyhtään palvelulinjasta. Työn tarkoituksena oli selvittää kustannusperusteet ja rakentaa tarkistustyökalu.

Selvitystyö koostui Pyhtään kunnan kuljetusten nykytilan selvittämisestä, karttojen piirtämisestä, kustannusten laskemisesta ja tarkistustyökalun rakentamisesta. Kuljetusten nykytilan selvittäminen tehtiin tietojen keruun ja haastattelujen perusteella. Kartat piirrettiin lukuvuoden 2010 – 2011 mukaisesti, jolloin saatiin myös yleiskuva koulukuljetuksista kouluittain. Kustannukset kerättiin ja laskettiin kunnan saamien laskujen perusteella, mutta myös kustannustietojärjestelmiin kerättyjen aikaisempien vuosien kuljetuskustannusten perusteella. Tämän perusteella rakennettiin koulukuljetuksia varten pyydetty tarkistustyökalu, joka toimi myös muiden kustannuslaskelmien apuna.

Tarkistustyökalusta tehtiin kaksi erilaista versiota: reitti- ja kilometrikohtainen sekä kiinteähintainen. Molemmissa laskureissa on kaksi laskuvaihetta: kuukausi- ja vuosikustannus. Laskurit toimivat lisäksi saman periaatteen mukaisesti: vain kuukauden ajopäivien lukumäärät muuttuivat. Ajopäivät määräytyivät suoraan kalenterikuukauden mukaan huomioiden kuitenkin loma- ja pyhäpäivät.

Kunnan ruokakuljetukset kilpailutettiin keväällä 2010. Ruokakuljetuksia pohdittiin yhdistettäväksi kotihoidon ateriapalvelun kanssa, mutta se jäi saavuttamatta.

Pyhtään vammaispalvelun asiakkaat eivät ole käyttäneet vuotuisista käyttöoikeuksistaan kuin 17 % ja 32,5 % riippuen laista. Vaikka kustannukset ovat suuret, kuljetuspalvelun käyttömäärä on ollut vähäinen.

Pyhtään palvelulinja on yhdistetty koulukuljetuksiin, ja se jatkaa toimintaansa pienin muutoksin vuosittain. Palvelulinjan saaminen kannattavaksi ja paperisen tiedottamisen lisääminen auttaisivat matkustajia varmistamaan linjan liikennöinnin.

LÄHTEET

Anttonen, Riitta. Ruokapalvelupäällikkö. Haastattelu 11.8.2010. Pyhtää: Huutjärven koulun keskuskeittiö.

Anttonen, Riitta. Ruokapalvelupäällikkö. Pyhtään kunta. VS: Ruokakuljetuksista! [Sähköposti]. Vastaanottaja Mirka Sarkkinen. Lähetetty 2.8.2010.

Alkolukkoa kaavaillaan pakolliseksi koulukuljetuksiin. Helsingin Sanomat 23.10.2009.

Asetus eräiden elintarvikehuoneistojen hygieniasta 21.1.2009/28.

Asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä 21.6.2006/553.

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 9.10.1992/912, 6 § Vaikeavammaisten kuljetuspalvelut.

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 18.9.1987/759.

Elintarvikelaki 13.1.2006/23.

Fransas, Riitta. Huutjärven koulun koulusihteri. Haastattelu 14.6.2010. Pyhtää: Huutjärven koulu.

Fransas, Riitta. Huutjärven koulun koulusihteri. Puhelinkeskustelu 23.6.2010. Pyhtää: Huutjärven koulu.

Hartikainen, Jussi. Huutjärven koulun apulaisrehtori. Haastattelu 16.6.2010. Pyhtää: Huutjärven koulu.

Hintsanen, Marja. Vastaava hoitaja. Medineuvo Oy Pyhtään kotihoito. VL:kuvaus kuljetuspalveluista [Sähköposti]. Vastaanottajat Sirpa Holm ja Mirka Sarkkinen. Lähetetty 1.7.2010.

Hirvikosken koulun internet-sivut. Saatavissa:

<http://www.hirvikoskenkoulu.com/index.html> [viitattu 18.6.2010].

Huutjärven koulun internet-sivut. Saatavissa: <http://www.huutjarvenkoulu.fi/>

[viitattu 18.6.2010].

Ikääntyneet. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavissa:

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Ikaantyneet/index.htm> [viitattu 9.8.2010].

Isomäki, Merja. Toimistosihteerin. Keskustelu 23.6.2010. Pyhtää: Pyhtään kunnanvirasto.

Joukkoliikennelaki 13.11.2009/869.

Jyrkilä, Antti. Jyrkilä Oy:n toimitusjohtaja. Haastattelut 21.6.2010 ja 14.7.2010.

Kotka: Jyrkilä Oy.

Jyrkilä Oy:n koulureittien aikataulu. Viimeisin aikataulukausi 12.4.2010. Jyrkilä Oy.

Koulujen tiedot, Pyhtään kunta. Saatavissa:

<http://www.pyhtaa.fi/Palvelut/Koulutus/Koulujen%20tiedot> [viitattu 22.6.2010].

Koulukuljetusreittien vaarallisuus. Ote pöytäkirjasta 11.9.2007. Sivistyslautakunta. Pyhtään kunta.

Koululiitu -esite. s.a. Ramboll Finland Oy. Saatavissa:

http://www.itatoimija.fi/folders/koululiitu/koululiitu_tuote_esite_24.pdf

[viitattu 20.7.2010].

Linjan yhteenveto. 2010. Asiointilinjat Pyhtää. Jyrkilä Oy.

Laki julkisista hankinnoista 30.3.2007/348.

Laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15.7.1994/662, 14 § Linjaliikenteen haittaamiskielto.

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista
3.4.1987/380.

Luoto, Leena (toimittanut). 2007. Lämpötilahallittavien elintarvikekuljetusten logis-
tiikkaopas. Helsinki: Yleinen teollisuusliitto.

Niemi, Eero K., Ropponen, Sirpa, Mänttari, Janne, Salakka, Jouni, Remes, Saara,
Heinonen, Matti, Olkkola, Jarmo & Toivari, Päivi. 2007. Koulukuljetusopas. Helsinki.

Palveluliikenneselvitys 2005/2006. 30.9.2006. Kuljetustyöryhmä. Pyhtään kunta.

Peruskoulutilastot. 2005 – 2009. Sivistysosasto. Pyhtään kunta.

Perusopetuslaki 21.8.1998/628.

Piik, Anne. Matkakortticlearing. Oy Matkahuolto Ab. VS: Pyhtään kunnan peruskou-
luliput [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Mirka Sarkkinen. Lähetetty 4.8.2010.

Pukkila. Haastattelu 24.6.2010. Jyrkilä Oy: Pyhtään palvelulinja.

Puro, Jarkko. 2008. Pyhtää – Pyttis -esittely. PowerPoint -esittely.

Pyhtää – Pyttis (624) -kuntakortti. 2010. Kunnat.net, kuntatiedon keskus. Saatavissa:
<http://hosted.kuntaliitto.fi/skriptit/tilastot/kuntakortti2.asp?knro=624>
[viitattu 10.6.2010].

Pyhtään alueen aikataulut 24.6.2010 – 5.6.2011. 2010. Saatavissa:
<http://www.henriettamediat.fi/aikataulut/kuva/pyhtaa/kotka-pyhtaa-loviisa.pdf>
[viitattu 28.6.2010].

Pyhtään kunnan koulukuljetussääntö. 16.4.2008. Pyhtään kunta. Saatavissa:
<http://www.pyhtaa.fi/Palvelut/Koulutus/Koulukuljetus> [viitattu 3.6.2010].

Pyhtään kunnan koululais- ja esikoulukuljetukset. 15.10.2009. Hankintasopimus
61/2009 ja 97/2009. Seutulaskenta. Pyhtään kunta.

Pyhtään palvelulinja -esite. 2010. Jyrkilä Oy ja Pyhtään kunta. Saatavissa: http://www.henriettamediat.fi/aikataulut/kuva/pyhtaa/pyhtaa_palvelu.pdf [viitattu 29.6.2010].

Pyhtäänlehti – Mediatiedote 1.1.2010 alkaen. 2010. Saatavissa: http://www.loviisansanommat.net/PDF/pyttis_media2010.pdf [viitattu 19.7.2010].

Rasi, Seija. Sosiaali- ja terveystieteiden valmistelusihteeri. Haastattelu 28.6.2010. Pyhtää: Siltakylän terveysasema.

Rasi, Seija. Sosiaali- ja terveystieteiden valmistelusihteeri. Pyhtään kunta. VS: Hei! [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Mirka Sarkkinen. Lähetetty 30.6.2010.

Rosberg, Tiina. Pyhtään kunnan sivistystoimenjohtaja. Keskustelu 22.6.2010. Pyhtää: Pyhtään kunnanvirasto.

Rushton, Alan & Walker Steve. 2007. International Logistics and Supply Chain Outsourcing – From Local to Global. Cornwall: MPG Books Ltd.

Seutuhankinta. Seutulaskenta Oy. Saatavissa: <http://www.seutulaskenta.fi/index.php?id=15&m2=1> [viitattu 4.8.2010].

Sillanpää, Harriet. 2009. Kouluksyydit 2008 – 2009, Skolskjutsar 2008 – 2009. Saatavissa Pyhtään kunnan sivistystoimenjohtajalta. Pyhtää.

Sosiaalihuoltoasetus 29.6.1983/607.

Sosiaalihuoltolaki 17.9.1982/710.

Sote – sosiaalitoimen kuljetuspalveluiden tietojärjestelmä. Tulostuspäivä 17.2.2010. Vammaispalvelu. Sosiaali- ja terveystieteiden osasto. Pyhtään kunta.

Suur-Ahvenkosken koulun internet-sivut. Saatavissa: <http://www.suurahvenkoskenkoulu.fi/> [viitattu 18.6.2010].

Tarjouspyyntö: Ruokien sekä tarvikkeiden kuljetuspalvelut/Pyhtään kunta. 18.5.2010. Seutuhankinta. Pyhtään kunta.

Tehostetun kotihoidon kehittämiskumppanuussopimuksen päätyminen ja kotihoito-toiminnan jatkuminen. Pöytäkirja 11.10.2010 § 145. Sosiaali- ja terveyslautakunta. Pyhtään kunta.

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakasohjeet, voimassa 1.1.2006 alkaen -esite. 2006. Sosiaali- ja terveyslautakunta. Pyhtään kunta.

Vammaisuus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavissa:
<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Vammaisuus/index.htm> [viitattu 9.8.2010].

Weckman, Anu. 2009. Hirvikosken koulun kuljetusoppilaat, Lukuvuosi 2009 – 2010. Saatavissa Pyhtään kunnan sivistystoimenjohtajalta. Pyhtää.

Weckman, Anu. Pyhtään kunta. VS: Selvitystyö [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Mirka Sarkkinen. Lähetetty 13.7.2010.

KOULULIITU 2009

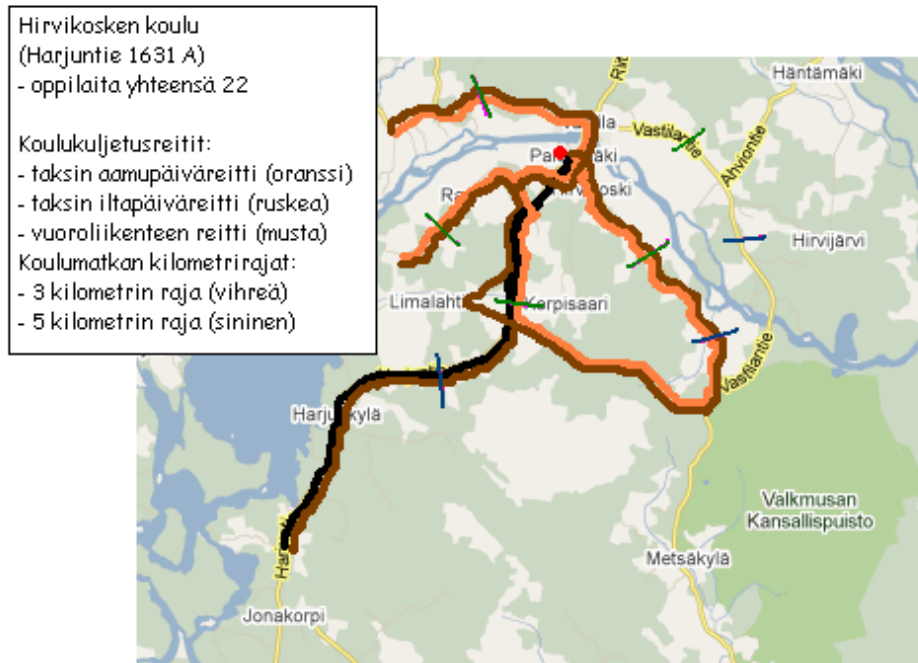
Koulu liitun menetelmä on Rambollin kehittämä atk-ohjelma tiestön vaarallisuudesta koulureittejä suunniteltaessa.

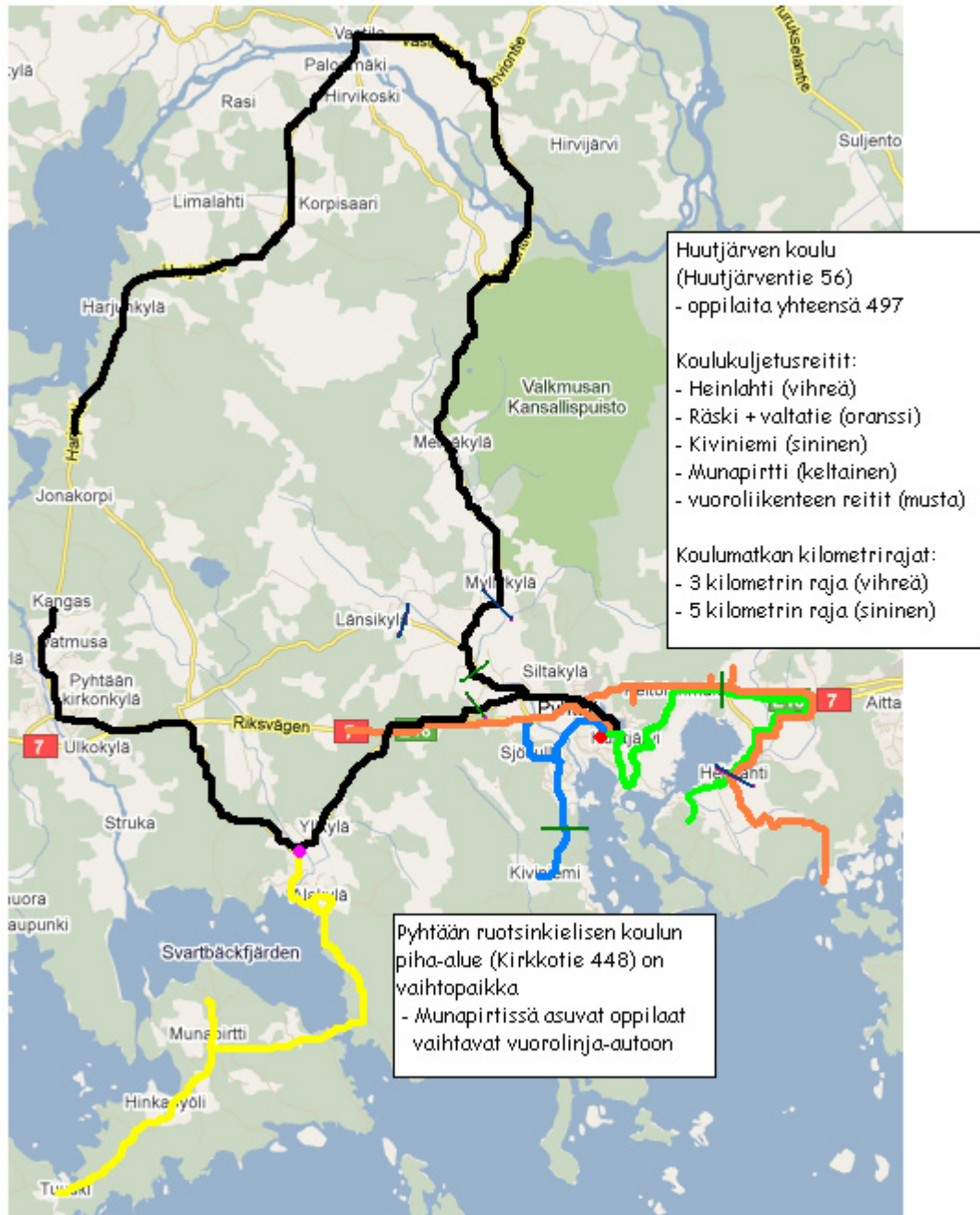
Vasemalla on kartta Pyhtään kunnan tiestästä ja sen liikenneturvallisuuksista. Alla ovat värikoodien selitteet.

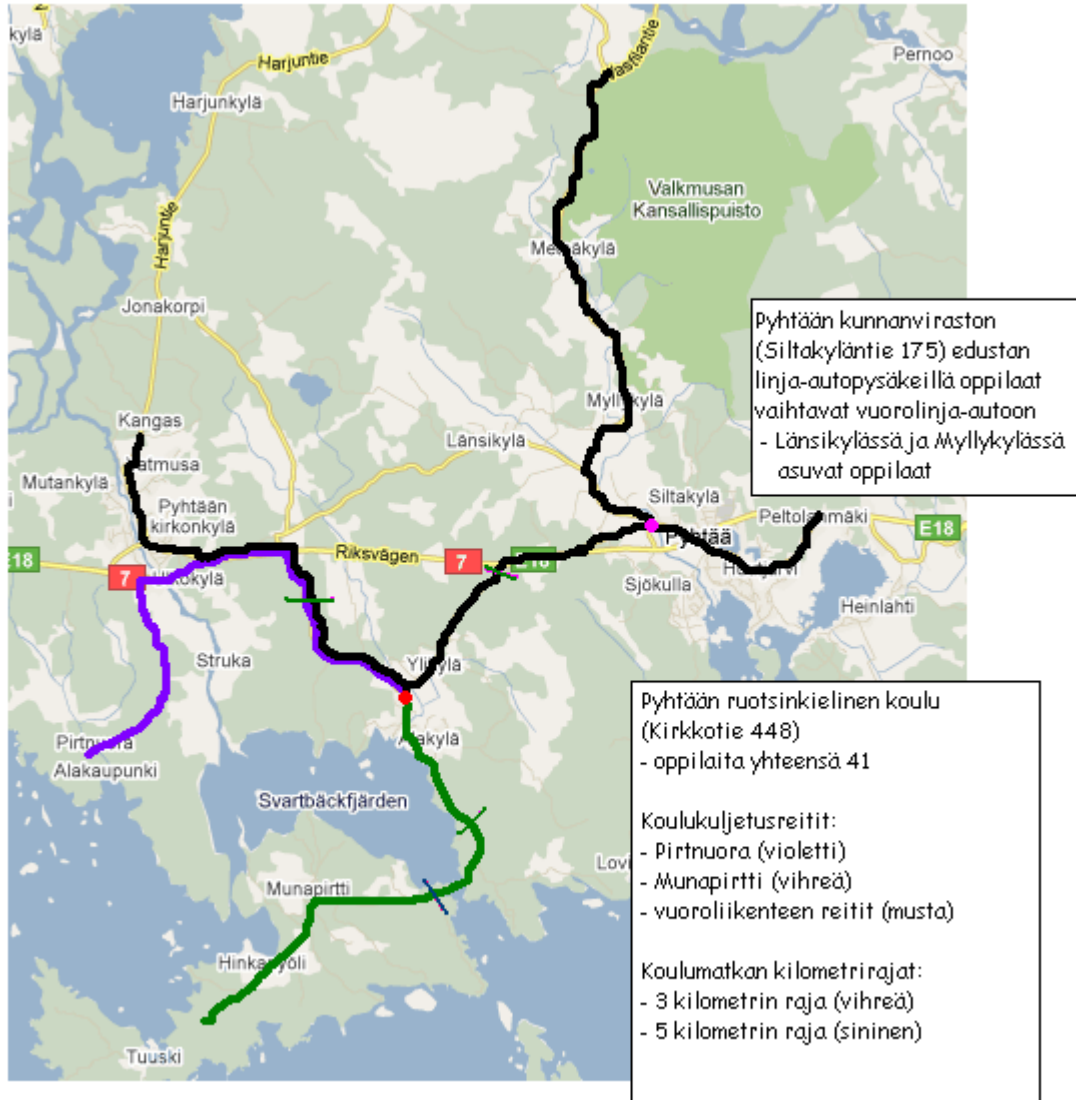
Koulu liitun kartta löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta <http://maps.ramboll.fi/mapguide2009/koulu liitu/>.

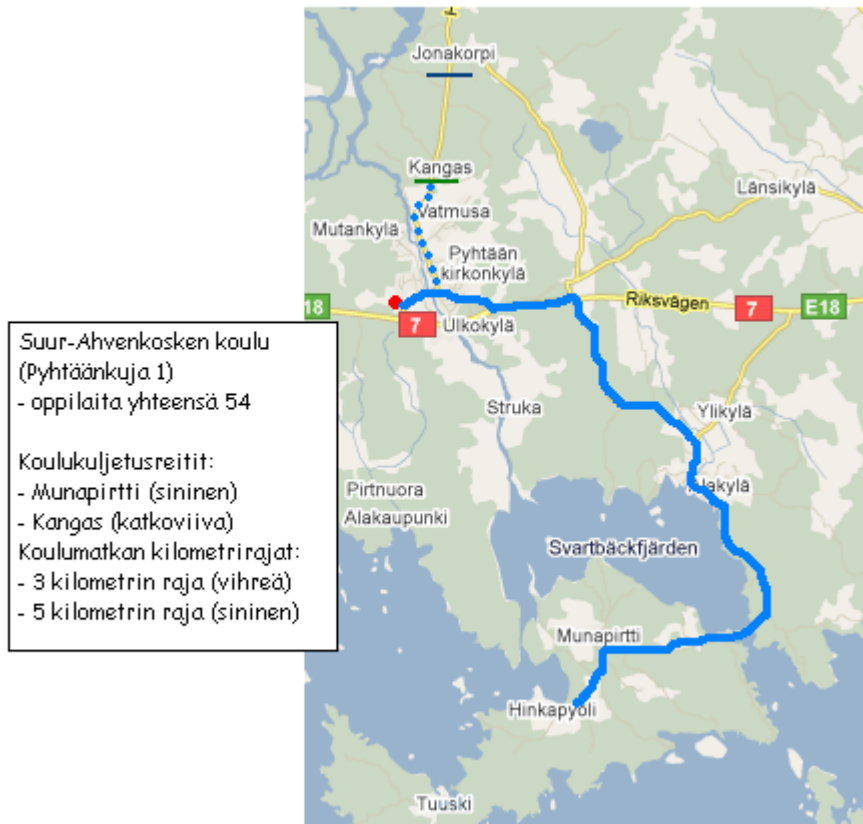
Selite

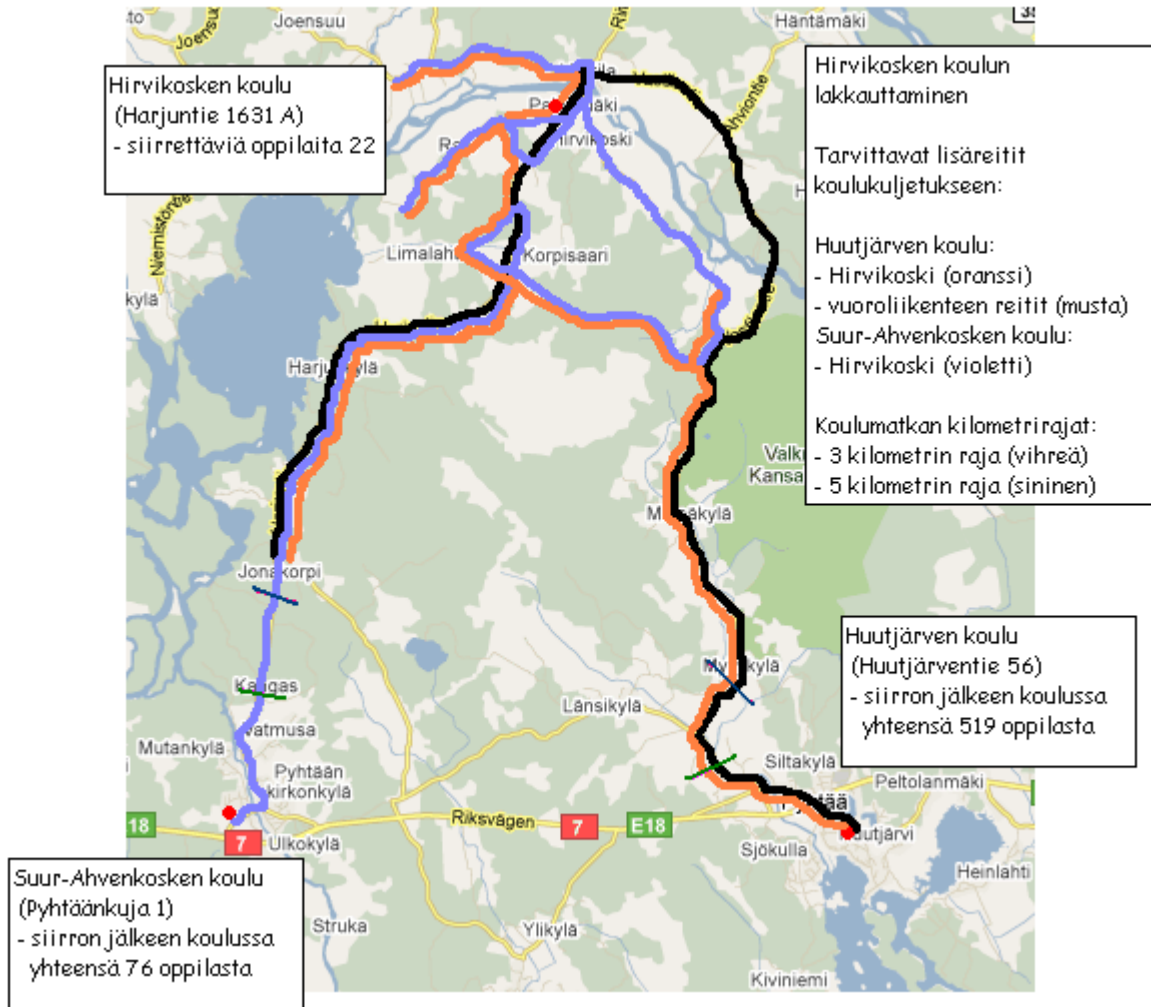
- Tien riskiluvun raja-arvot
- alle 200, ei pitäisi olla vaarallinen nuorimmillekaan koululaisille
- 200-214, saattaa olla vaarallinen 1. luokan oppilaille
- 215-239, saattaa olla vaarallinen myös 2.-3. luokan oppilaille
- 240-289, saattaa olla vaarallinen myös 4.-6. luokan oppilaille
- yli 290, saattaa olla vaarallinen myös 7.-9. luokan oppilaille

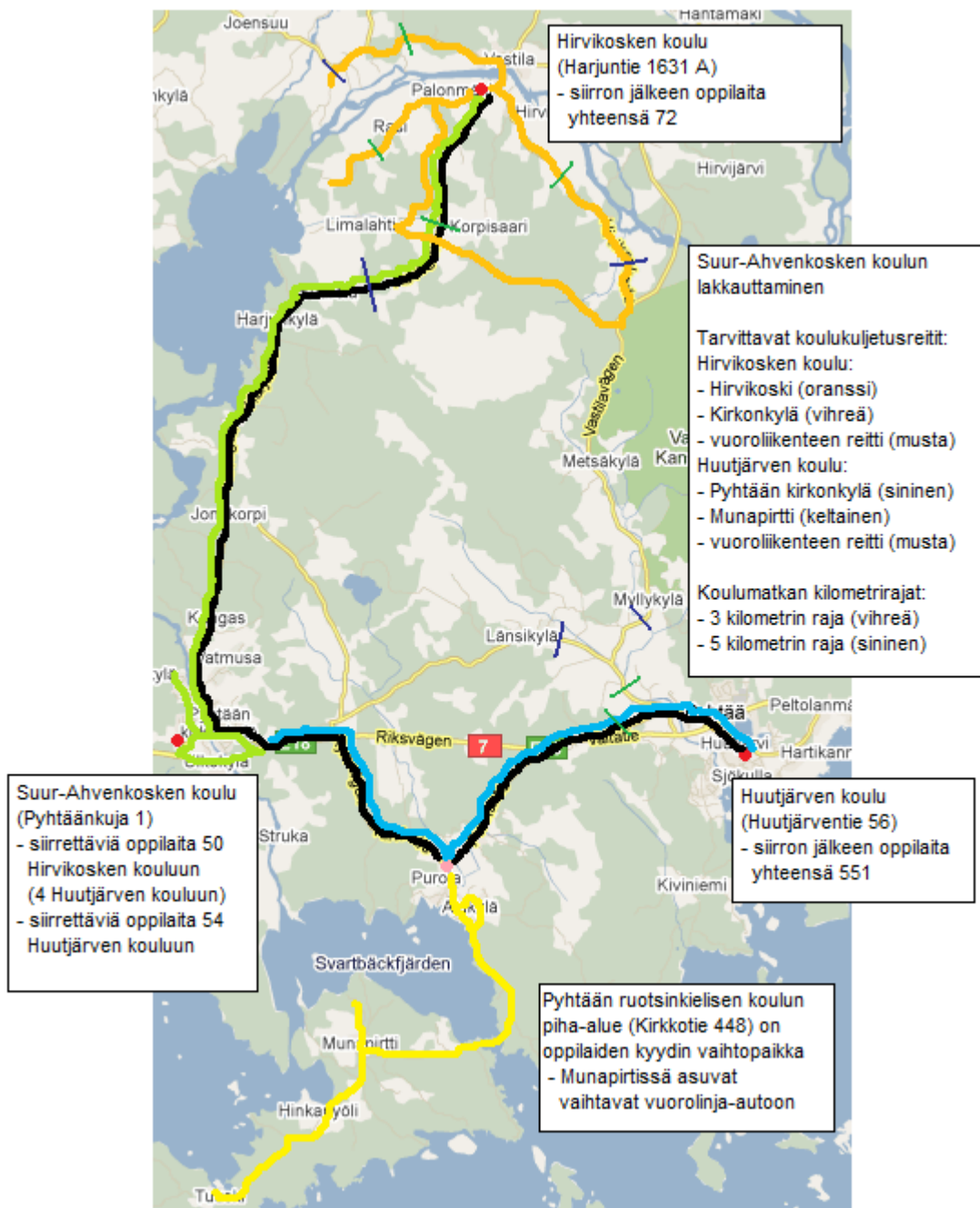

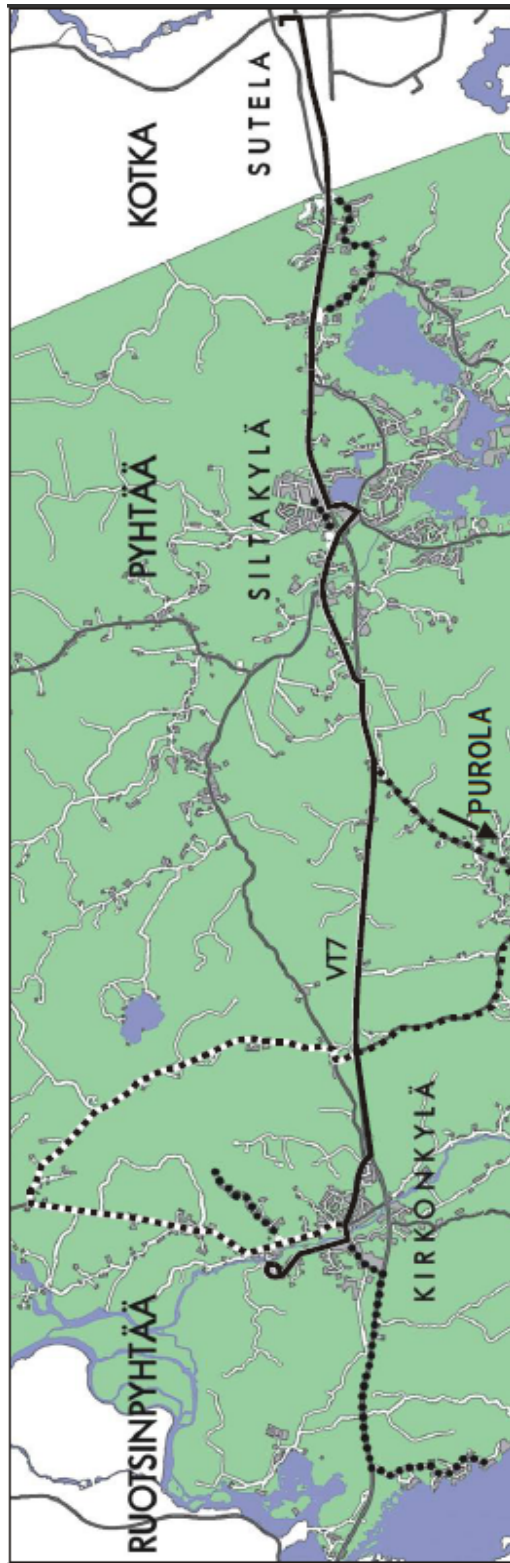

Pyhtää-Pyttis
PIENIÄ ILTOISIA ASIOITTA

Pyhtään palvelulinjat

(Roones) - Pyhtää kk - (Purola) - Siltakylä - Prisma

Perjantai	Jyrkilä Oy	Perjantai		Hinta/suunta:	
		vain kutsusta	kts. tarkka reitti	Siltakylä	Prisma
9.40	Roones	vain kutsusta		13.00	4,00 €
9.50	Kirkonkylä	kts. tarkka reitti			4,50 €
10.05	Nerdrumintie	vain kutsusta			3,00 €
10.10	Jonakorpi	vain kutsusta			3,00 €
10.15	Purola, Päkki Pub	vain kutsusta			3,00 €
10.20	Siltakylä	kts. tarkka reitti			3,00 €
10.30	Heinlahti, Mokrantie	vain kutsusta			3,00 €
10.40	Prisma	palvelulinjan pys.		12.00	3,00 €

Tarkka reitti:

(Roonesintie - Vt 7) - Pyhtääntie - Pappilantie - Mutankuja - Harjuntie - (Nerdrumintie) - Jonakorven th. - (Kirkkotie - Purola, Päkki Pub - Purolantie) Vt 7 - Siltakyläntie- (apteekki, terveyskeskus, kirjasto jne.) - Vt 7 (Mokrantie) - Vt 7 - Prisma.

Palvelulinjan auto liikennöi arkiperjantaisin ja on kaikkien pyhtääläisten käytettävissä. Kyytiin pääsee linja-autopysäkeiltä ja reitin varrelta. Auto voi poiketa reitiltä sopimuksen mukaan.

Voit kutsua auton (Roones, Nerdrumintie, Purola, Mokrantie jne.) hakemaan soittamalla numeroon 05 2281 811 (Jyrkilä Oy) viimeistään perjantaina klo 9.00.

Lisätiedot:
JYRKILÄ OY
Puh. (05) 228 1811

PYHTÄÄN KUNTA
Siltakyläntie 175
Puh. 05 4601 5600 info@pyhtaa.fi

TARKISTUSTYÖKALU		Reitti- ja kilometrikohtainen hinnoittelu									
		Periaate:									
Kuukauden ajopäivät	16	KERROIN tarkoittaa, montako kertaa reitti ajetaan päivän aikana.									
		Kilometrit ja hinnat ovat kiinteät!									
		Ajopäivät muuttuvat kuukauden mukaan!									
		Lisätyön voi laskea ja tarkistaa liikennöitsijän laskusta!									
	ALVO %	HUOM! Jyrkilän hinnoittelu on kiinteää, joten heillä ei ole kilometrihinnoittelua.									
VAIHE 1											
Reitin kuukausikustannus											
	Reitti	Reitin nimi	Kerroin	Ajopäivät	Kilometrit	Alkukilometrit	Hinta (€/km)	YHTEENSÄ			
Huutjärven koulu	HU 1	Heinlahti	3	16	18	32	1,35	3 240,00			
	HU 2	Räski + Vt 7	3	16	34	32	1,35	4 276,80			
	HU 3	Kiviniemi	3	16	11	32	1,35	2 786,40			
Lisäreitti	M1	Munapiirtti	6	16	26	32	1,35	7 516,80			
Suur-Ahvenkosken koulu	SA 10	Kangas + Purola	3	16	12	32	1,35	2 851,20			
Pyhtään ruotsinkielinen	PY 2	Pirttuora	4	16	22	32	0,72	2 488,32			
Hirvikosken koulu	H1	Hirvikoski AAMU	1	16	32	-	1,45	742,40			
		Hirvikoski ILTA	1	16	46	-	1,40	1 030,40			
	Ajokerrat kuukaudessa	YHTEENSÄ:	18				YHTEENSÄ:	24 932,32			